

V ČÍSLE: Bratislavské hudobné slávnosti v kritikách a recenziách ● Symfonické koncerty – najsilnejšie ohnivko? ● Súborný staršej hudby ● Liturgická tvorba histórie a súčasnosti ● Komorné telesá a sólisti ● Premiéry slovenských skladateľov ● SHS informuje ● Servis HŽ

Extra Hudobný život '92

Ročník XXIV.

3,50 Kčs

4. 11. 1992

20

BRATISLAVSKÉ HUDOBNÉ SLÁVNOSTI '92

Príhovor ministra kultúry SR Dušana Slobodníka

Vážené dámy, vážení páni!

Nebude azda prebate, ak poviem, že Slovensko je hudobná veľmoc. Vďaka svojim vynikajúcim skladateľom, v dielach ktorých rezonujú myšlienky, túžby, snaženia, city nášho národa, vďaka vynikajúcim interpretom, spevákom, ktorí šíria slávu Slovenska po celom svete, vďaka hudobným a aj speváckym telesám a vďaka tisícom a tisícom milovníkov hudobného umenia, ktorí s porozumením a vďakou vnímajú tvorbu a výkony umelcov.

Hlboké korene upriamenia na hudbu by sa dali nájsť v minulosti slovenského národa, v jeho nelahkom osude, v tom, že popri viere v Boha, pracovitosti, úsilí odovzdávať z generácie na generáciu jazyk otcov a matí si naši predkovia vytvorili rozsiahly spevácky, ak chcete, hudobný fond, v ktorom sa zrkadlili zasa len túžby, city ľudí. Nechcem sa však sústreďovať na minulosť, hoci aj tento jej aspekt si zasluhuje veľkú pozornosť.

Zato chcem vyzdvihnúť iné: fakt, že slovenská hudba a širšie povedané, slovenská kultúra sa cieľavedome zapája do svetového a európskeho kooperačného úsilia. V súvislosti s BHS možno spomenúť Rok baroka, čo je projekt UNESCO a Stredoeurópskej iniciatívy, ktorý nájde odraz vo viacerých podujatiach.

Prírodzene, ako káže tradícia, aj 28. ročník BHS bude stretnutím s významnými dirigentskými osobnosťami. Spolu s vrcholnými dielami klasického odkazu poskytne hudobný festival veľký priestor súčasnej slovenskej hudbe, ponúkne návraty k slovanskej a slovenskej tradícii.

Hodno spomenúť aj úsilie organizátorov rozšíriť rozpätie hudobných žánrov, čo takisto obohatí pôdorys BHS. Dodám, že v roku 500. výročia stretnutia dvoch kultúr, ako sa čoraz častejšie nazýva Rok objavenia Ameriky, sa akcentuje prínos skladateľov a interpretov amerického svetadielu.

V tradičnej orientácii na mladých umelcov sa naši instrumentalisti a vokalisti predstavia súbežne so zahraničnými rovesníkmi.

Skrátka, BHS sľubujú veľa umeleckých zážitkov a pokladám za symbolické, že otvorenie hudobného festivalu sa odohráva v priestoroch bratislavského hradu, kde sa nedávno slávnostne podpísala Ústava Slovenskej republiky.

Želám vám, vážení priatelia – i tým, ktorí navštívia podujatia BHS – veľa krásnych, hlbokých umeleckých zážitkov. Želám veľa zdraru všetkým, ktorí sa o dôstojný priebeh festivalu pričinili a svojimi výkonmi prispeli.

IGOR JAVORSKÝ

Dramaturgická kompozícia v štyroch častiach

1. Ouvertúra alebo Balada o otáznikoch

Čo všetko môže spôsobiť jedno jediné, celkom prosté a všedné interpunkčné znamienko?! (no prosím, vlúdilo sa hneď do mojej prvej vety...). Ilja Zeljenka kedysi dávno napísal kantátu inšpirovanú priamo aj nepriamo Bottovým textom. Bolo to v čase, kedy vety opytovacie neboli v móde, a preto sa táto kantáta dočkala núteného „odkladu“. Odklad trval až do 25. septembra 1992, teda do dňa, ktorý v myslí niektorých hudobníkov aj nehudobníkov vari utkvie ako deň otvorenia 28. ročníka Bratislavských hudobných slávností. Otáznik v názve hudobnej kompozície nie je bežným trikom. Sveti, žiari bizarným tvarom v nezvyčajnom kontexte. Najskôr odsúdil k zabudnutiu jednu kantátu a o zhruba dvadsať rokov poznamenal svojou zaoblenou krivkou priebeh jedného celého koncertu, a to už nemohol tušiť ani pôvodca otázky, Ilja Zeljenka. Hráči orchestra Slovenskej filharmonie, ich šéfdirigent Ondrej Lenárd, sólistka Elena Holíčková, Spevácky zbor mesta

Bratislavy a zbormajster Ladislav Holásek všetko pripravili, zrealizovali – nuž a po poslednom zvuku, či súzvuku ostal v Redute visieť otáznik. Kantáta Spievať? stojí podľa môjho názoru hlboko v tieni zeljenkovských „glanzstücke“, preto je logická otázka: má zmysel uvádzať takéto tituly? Nešťastnou zhodou okolností v ten istý deň (25. 9.) premiérovali členovia Moyzesovho kvarteta 7. sláčikové kvarteto toho istého autora. Kantáta, hocako na svoju dobu odvážna svojím pomenovaním, takúto konfrontáciu jednoducho nezvládla a spôsobila rozpaky. Popri tom všetkom, čo z dielne Ilju Zeljenku putovalo v tej hrozivej a nepravnej minulosti na pódia a do nahrávacích štúdií by mala kantáta Spievať? tŕsko blednúť závisťou a tváriť sa skromne. Niet dôvodu pre zbabele boľstinstvo, sentiment a náreky ponížených a urazených; otáznikom obdarená kantáta, resp. jej oneskorená premiéra ma však až príliš opantala týmito nezdravými pseudoprobémami. Defilé otáznikov na otváracom symfonickom kon-

certe BHS '92 pokračovalo. Kanadská violončelistka Sophie Rolland síce vkročila na pódium Reduty ráznym a energickým krokom, „v akcii“ nad zvládnutím partu I. violončelového koncertu Camille Saint-Saënsa jej už energetický potenciál nestačil. (Asi pokračovanie na 3. str.)

Záverečný koncert odznel pod taktovkou Ludovíta Rajtera.

OPUS^{a. s.}

ponúka:

– zlacnené americké gramoplatne 80. rokov, vhodné pre všetkých diskžokejov, všetky rádiá, všetkých záujemcov

Novinky:

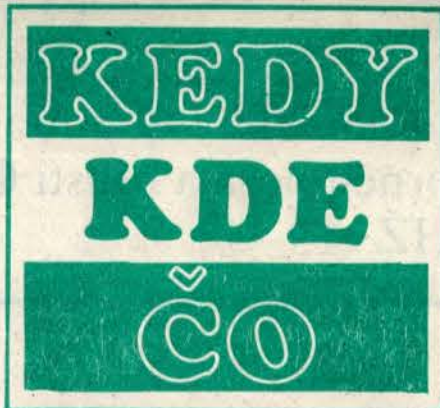
Nový AL-BUM „Blázni“

M. Vanek: Júrošík (knižná novinka)

Predvianočná ponuka – všetky gramoplatne za mimoriadne výhodné ceny.

OPUS, a. s., – hudobné vydavateľstvo
Mlynské nivy 73
827 99 Bratislava

24. októbra 1992 zomrel náhle vo veku 43 rokov slovenský hudobný skladateľ, dirigent a organizátor hudobného života
PETER CÓN.

5. november

SND Bratislava – Verdi: Traviata (19.00)

SF Košice – Koncert v spolupráci s nadáciou Hemerkovcov (19.00)

DJZ VS Prešov – E. Kálmán: Grófka Marica (19.00)

6. november

SND Bratislava – G. Bizet: Carmen (19.00)

SF Bratislava – A. Rahbari, D. Lively, Ives, Gershwin, Dvořák (19.00)

8. november

SND Bratislava – hostovanie baletu z Győru (11.00 a 19.00)

NS Bratislava – Tolsvay, Müller: Evanjelium o Márii (19.00)

Mírbačov palác – J. Malovec – autorský koncert; V. Rusó, Orch. ľud. nástrojov, dir. J. Malovec (10.30)

9. november

SND Bratislava – Verdi: Nabucco (19.00)

NS Bratislava – Tolsvay, Müller: Evanjelium o Márii (19.00)

10. november

SND Bratislava – Donizetti: Lucia di Lammermoore (19.00)

NS Bratislava – Tolsvay, Müller: Evanjelium o Márii (19.00)

HSB hradu – Hudba a barok, J. V. Michalko, J. Bartoš (19.30)

11. november

SF Bratislava – R. Stankovský, M. Škuta; Ives, Gershwin, Bernstein (19.30)

NS Bratislava – Tolsvay, Müller: Evanjelium o Márii (19.00)

DU Fatra Žilina – Filharmónia B. Martinů Zlín, B. Lucker, O. Pierre; Franck, Poulenc, Saint-Saëns (19.00)

12. november

SND Bratislava – Puccini: Madame Butterfly (19.00)

SF Košice – Pollack, Fuks; Schubert, Mozart, Bruckner (19.00)

13. november

SF Bratislava – R. Stankovský, M. Škuta; Ives, Gershwin, Bernstein (19.30)

SND Bratislava – Čajkovskij: Luskáčik (1. premiéra 19.00)

DJZ VS Prešov – P. A. Bréal, I. Bázlik: Husári (1. premiéra 19.00)

14. november

SND Bratislava – Čajkovskij: Luskáčik (2. premiéra 11.00 a 17.00)

15. november

Mírbačov palác Bratislava – Z. Vaseková, soprán, M. Strapcová, klavír (10.30)

DJZ VS Prešov – P. A. Bréal, I. Bázlik: Husári (2. premiéra 19.00)

16. november

SND Bratislava – J. Offenbach: Hoffmanove poviedky (19.00)

NS Bratislava – Kálmán: Čardášová princezná (19.00)

17. november

SND Bratislava – G. Verdi: Nabucco (19.00)

HSB hradu – Hudba a barok: J. Durdina, O. Šebesta, I. Skuhrová (19.30)

DJZ VS Prešov – J. Hermann: Hello, Dolly! (19.00)

18. november

SND Bratislava – Čajkovskij: Labutie jazero (19.00)

Moyzesova sieň Bratislava – Klasická hudba a jazzové improvizácie, M. Škuta, J. Griglák, (19.30)

DJZ VS Prešov – P. A. Bréal, I. Bázlik: Husári (10.00)

NS Bratislava – Tolsvay, Müller: Evanjelium o Márii (19.00)

O „POLYFÓNII ŽIVOTA“

Vyznanie jubilantky (23. 10.), organistky Evy Kamrlovej, tajomníčky Spolku koncertných umelcov pri Slovenskej hudobnej únii.

Tento príspevok bol pôvodne zamýšľaný ako rozhovor. Úprimnosť a presvedčivosť umelkyninej spovede vyústila však do iného typu informácie nášho čitateľa.

„Svoje curriculum vitae by som charakterizovala ako polyfóniu života, v ktorom sa všetko prelína – môj osobný život s umeleckým, moja práca pre iných s prácou na sebe samej. Vždy som niečo získala a súčasne strácala. Neskonale si vážim ľudskú múdrosť, toleranciu, priateľstvo. Na týchto hodnotách sa snažím stavať, pracovať s plným nasadením síl.

Pre kádrové dôvody som nedostala odporúčanie na gymnázium. Skúsila som šťastie v umení. Nadväzovala som tak na úspech v celoslovenskej súťaži klaviristov. Na odporúčanie prof. Skuhrovej na Konzervatóriu (klavírny odbor mal plný úväzok) prešla som na organ. Som šťastná, že som sa zamerala na kráľovský nástroj, i keď je to orientácia ťažká tým, že organista musí cez stroj, cez elektrinu dokázať predstaviť sám seba. Na organe sa tvorí tón tým, že pracujeme s časom, ale aj s priestorom, s akustikou danej miestnosti. Pri tom musíme vlastne predbiehať metrum, čo je ešte ťažšie pri spolupráci s iným umelcom. Je to však práca zaujímavá a pri príprave repertoáru sa cítim byť staviteľom, architektom. Ako študenti sme formou súťaže chodievali kolaudovať nové orgány do Krnova, kde som bojovala o čo najlepšie umiestnenie v konfrontácii s kolegami z celej republiky. Rada spomínam na štúdium u prof. Skuhrovej, ktorá sa nám rozdávala celá. Získala som tu dobré základy, ktoré som ďalej rozvíjala na VŠMU. Dr. Klinda ma viedol k samostatnosti, pestoval u mňa citenie nástroja. Cez hudbu sme poznávali spolu aj iné druhy umenia. Získala som prehľad o organovej literatúre, iných interpretačných školách formou gramoplatní, seminárov i teoretických prác. Nadviazala som prvé zahraničné kontakty – výmenné koncerty školy so susednými krajinami. V roku 1966 po mesiacoch tvrdej prípravy získala som titul laureáta, obsadila 3. miesto na súťaži Pražská jar. Počas štúdia na VŠMU som sa vydala za nehumobníka, ktorý však tvrdo sledoval priebeh mojich štúdií. Ako mamička ročnej dcéry v roku 1969 – rok po skončení školy, zúčastnila som sa na

Snímka R. Polák

interpretačnom kurze v Belgicku u Floora Petersa, môjho osobného priateľa. Viedol ma ku pochopeniu filozofickej podstaty hudby a orientoval na francúzsky spôsob interpretácie. Mój umelecký rast ovplyvňovali aj diskusie s priateľmi, kolegami i zo zahraničia. Skončenie školy, minimálna možnosť sebarealizácie, problémy s cvičením predstavovali zlom v živote, isté rozčarovanie. V roku 1969 som nastúpila ako organistka do krematória, kde som pôsobila 12 rokov. Po večeroch som mala možnosť cvičiť na organe. O to viac som sa obohatila ľudsky, získala nadhľad nad bežnými problémami a vedomie, že v porovnaní s dennými malichernosťami sú v živote veci, ktoré už nikdy nemožno vrátiť späť. V krematóriu by som nebola vystačila iba s Bachom, Franckom. Jednoduchým ľudom som musela dávať proste to, čo bolo pre ich úroveň adekvátne: piesne, lacnú literatúru a pod. Prešla som na bývalú LŠU, kde som mala založiť organový odbor. Tento plán však stroskotal na nevyhovujúcom nástroji, a tak som vyučovala hudobnú teóriu a klavír. Túto prácu som ro-

bila s láskou – detská duša predstavuje čistý, neskazený materiál. Na vlastnú realizáciu som však mala o to menej času. Preto, keď ma oslovili na bývalom ZSSKU, či by som nechcela sa pokúsiť organizovať koncertný život, som túto ponuku prijala. Dodnes som tu vo funkcii tajomníčky – dievčata pre všetko – Spolku koncertných umelcov Slovenskej hudobnej únie. Zúročujem pritom svoje skúsenosti interpreta, poznajúc psychológiu koncertného umelca z vlastnej praxe. Robím servis iným a je to opätovne činnosť, ktorá ma celú pohltila. Zúročujem aj dlhoročnú prax z tvorby relácií v rozhlase. Baviť ma to, pretože mám pocit uspokojenia z toho, keď môžem rozdávať, pomáhať iným. Za terajšej situácie je to niekedy veľmi ťažké, ale uspokojuje ma, keď môžem nejaký nápad realizovať, a keď sa mi niečo podarí. Vykondám nové formy uplatnenia koncertných umelcov, spolupracujem s výborom Spolku, so svojím predsedom doc. Lapšanským. V súčasnosti podstatne vzrástol počet našich koncertov, i keď financií pre ne je menej. Musím ochraňovať spolkovú etiku, vytvárať odborné komisie, pomáhať mladým ľuďom pri ich prvých vstupoch do života. Staviam na kvalitu. Som fyzicky prítomná na každom koncerte a získala som tak na základe počutia ohromný prehľad o možnostiach našich členov, ale aj budúcich adeptov. Nič

nemáme automaticky, všetko si musíme vybojovať. K našim aktivitám patrí napr. Stredoeurópsky festival koncertného umenia, ktorého súčasťou bude aj Burza mladých. Zatiaľ je to festival, od ktorého však očakávame istú návratnosť koncertných príležitostí pre našich umelcov, i keď sa ona nedostaví hneď. V každom prípade sme však vstúpili do povedomia našich najbližších susedov. Nedávno sa skončil prvý ročník akcie Historické orgány na Slovensku. Zúžitkovali sme koncertné možnosti kostolných organov na vidieku; využijeme skúsenosti z prvého a na ich základe vylepšíme koncepciu nasledujúceho ročníka. Asi to už nebude natoľko rozptýlené, skôr by malo byť sústredené na menší región. Mój profesor Klinda hovorieval, že v koncertnom živote je kus fanatizmu. Tento prívlastok je však potrebný pre každú činnosť v umení. Prof. Rigler – Skalický zas tvrdieval, že organová interpretácia je vecou morálky. Ja tvrdím, že celý život je vecou morálky. Raz som viac matka, manželka, kuchárka, práčka, inokedy úradníčka, málokedy umelkyňa – raz v mojom živote je prvoradé to, inokedy prevláda zas iné. Dokiaľ mi bude slúžiť zdravie a budem mať sily slúžiť, budem pomáhať umeniu. Nenechám si však túto moju lásku zobrať, pretože je to činnosť, pri ktorej mám pocit, že ma očisťuje. Vďaka dobrému rodinnému zázemiu a pochopeniu a dúfajme aj zdraviu, dobrým priateľom a kolegom mu chcem oddane a verne slúžiť!“

VLADIMÍR ČÍŽIK

Súčasťou BHS bolo aj udelenie cien Slovenského hudobného fondu. Ladislav Holoubek preberá z rúk predsedu Výboru SHF prof. Ivana Paríka Cenu Jána Levoslava Bellu za dielo Pochta menu Bach s prihliadnutím na celoživotné dielo.

Snímka M. Jurík

Toto rozšírené číslo vyšlo s finančnou podporou Slovenskej hudobnej spoločnosti.

Dramaturgická kompozícia v štyroch častiach

dokončenie z 1. str.

netušila, že v júni v Bratislave exceloval v tej istej skladbe mladý Angličan Julian Lloyd-Weber.) Krátky časový odstup ma nútil porovnávať zážitky a Sophie Rolland tento „duel“ rozhodne nevyhrala. Chýbal zvuk, chýbal zmysel pre delikátne záchvevy v plynutí hudobného času. Saint-Saëns Koncert a mol zasa raz znel ako nekonečná spleť osúchaných interpretačných ťahov, klíše. Bol neurčitý a nevyrazný, bol prosto nekonečný. Preto je na mieste opäť otázka: keď už Saint-Saëns, prečo so Sophie Rolland, alebo, naopak... Tŕnie, chrasť obopínalo prvú polovicu otváracieho koncertu BHS. Laliou, ktorá mohla rozvinúť lupene atraktívnosti v danej situácii bola partitúra Svätien jari Igora Stravinského. Škandalózna partitúra je síce všeličím iným, len nie nežným kvietkom, predsa však mohla zapôsobiť očistne a ozdravujúco. Ondrej Lenárd má dostatok zmyslu pre objemné zvukové kolosy, v pozícii „šamana“ držiaceho orchestrálnu masu v tranze pohanského rituálu som si ho ale predstaviť nevedel. V momente, kedy realizácia Svätien jari bola minulosťou a kedy sa Redutou niesol potlesk opojeného publika som pocítil, že Ondrej Lenárd vsadil na divadelnosť baletnej partitúry. Všetko by bolo ako-tak v poriadku vo chvíľach frenetického fortissima, len keby pán Stravinskij nepopísal toľko ťažkých pasáží v pianu a pianissimo! Zrazu bola problémom tónová kultúra (aj pianissimo môže byť zvukovo syté a opojné), synchrón, ladenie. Našli sa však aj vydarené miesta – napríklad hneď v úvodných taktach sa fagotista Peter Hanzel doslova pohrával s tónom v obávanom sôle. Hráčom SF sa dalo striedavo, sila Stravinského hudby ale zvíťazila. Avšak predsa len, jedna otázka zve zbytkov: prečo vstupovať do koncertnej sezóny práve Svätien jari? Pre niektoré orchestre síce ide o bežnú záležitosť, Slovenská filharmónia k takým telesám ale nepatrí a zaslúžila by si možno viac zahrievacích kôl pred takýmto zápasom...

2. Brilant e Grandioso alebo Rozprávanie o tom, ako spolu vedno hospodárili Dokonalosť a Atrakcia

Dej tohto minirozprávania je situovaný do dvoch dní – 26. a 27. septembra. Vyšš s tromfami hneď na začiatku partie je veľmi riskantné. Bratislavské hudobné slávnosti 1992 boli odvážnym hráčom, ktorý odkryl všetky esá v prvej fáze svojej existencie. Zvláštne však na všetkom tomto je, že každé eso pochádzalo z inej sféry hierarchie hodnôt. Ako prvá vkročila do arény a vstúpila do boja Dokonalosť. Toto krycie meno patrí Orchestru Petra Iljiča Čajkovského z Moskvy a jeho šéfdirigentovi Vladimírovi Fedosejevovi. Už niekoľkokrát v Bratislave vystupovali rôzne „stars“ – raz úspešne, inokedy menej... Hostia z Ruska zabodovali maximálnou možnou mierou. Svoje dobré kúzo vykonal aj skutočnosť, že ruskí hudobníci už mali v Bratislave kus práce za sebou (nahrávanie pre firmu MUSICA, a. s.). Neboli teda vystavení nepríjemným následkom aklimatizácie a psychickej adaptácie. Do nevypredanej Reduty priniesli skutočnú hudobnícku dokonalosť, skromnú a vznešenú zároveň, fascinujúcu a obšťastňujúcu, inšpirujúcu a odfobujúcu. Vladimír Fedosejev použil inverzný model dramaturgie a dianie večera rozložil s veľkým zmyslom pre štylovú, žánrovú a zážitkovú vyváženosť. Koncert rámcovali dve hýrivé partitúry – Šeherezáda Rimského-Korsakova v prvej polovici a Ravelova Síta č. 2 z baletu Dafnis a Chloé na záver koncertu. Uprostred kvetnatej lúky posiate farbami a bohatstvom tvarov pôsobila Malá koncertantná symfónia pre harfu, čembalo, klavír a dva sláčikové orchestre Franka Martina ako pevná a odolná kostra kontrastujúca s mäkkými vláknami dvoch impresionistických partitúr. Vladimír Fedosejev sa mohol spoliehať na virtuóznosť sekcie sláčikových nástrojov, ani dychári ale nezaostávali a tvorivo spolupracovali s dirigentom. Všetko prebehlo bez hysterických efektov a afektov, hráči okolo seba šířili atmosféru pokoja a prehľadu vo veci. Na linke Fedosejev – orchester musel existovať čosi viac ako profesionalita; je to duchovná prepojenosť, spriaznenosť, úcta jedného voči druhému. Záverečná kľasť nebýva pre mňa príliš atraktívnym „číslovým programom“. Moskovčania ale aj tam demonštrovali čosi z toho, ako sa má robiť hudba. Hráči dirigentovi zjavne „fandili“, radi ho videli znova a znova prichádzať na pódium a ďakovať rozradostnenému publiku. Vydarilo sa prosto všetko. Dokonca aj zladili tri diametrálne odlišné zvukové médiá, akými sú harfa, čembalo a klavír v Martinovej skladbe sa ruským hostom podarilo byť akéhokolvek znásilňovania ozvučenia. Presvedčil som sa na vlastnej koži, že aj táto skladba môže pokojne zaznieť „live“, bez pomoci nahrávacej aparatury v štúdiu. Vystúpenia Orchestra P. I. Čajkovského s dirigentom Vladimírom Fedosejevom bolo uragánom kvality, profesionalizmu, úcty voči hudbe aj voči samým hudob-

Elena Holíčková, soprán, dirigent Ondrej Lenárd a recitátor Lubo Roman, protagonisti premiérovej Zeljenkovej kantáty Spievať?

níkom. Symbolicky mienená maska Dokonalosť triumfovala aj bez akýchkoľvek mimoriadnych propagačných aktivít pred festivalom. Prišla skromne, odišla víťazne. Druhá hlavná postava tohto príbehu – Atrakcia – o sebe nechala čuť už dlho – predlho pred vypuknutím festivalových zápasov o publikum. Koncertné štúdio Slovenského rozhlasu pocítilo 27. septembra po dlhšom čase tektonické otrasy spôsobené vášnivým davom návštevníkov. Pokladnica už dlho pred začiatkom BHS avizovala prvý vypredaný koncert. Hrdinka – Atrakcia využila všetok svoj šarm a vplyv, aby aspoň čiastočne naplnila kasu. Stačilo jej jedno meno – Paul McCartney a zrazu: „všetchno je hotovo!“ Okolo Liverpoolského oratória kolovali rôzne historky, ktoré len dodávali jemného korenia do pripravovaného hudobného gulášu. McCartneyho kolos totiž je ozajstnou všehochuťou, naivným prierezom dejinami hudby od baroka po Beatles, chvíľami pôvabná, chvíľami zdĺhavá a nudná hra s tónmi a s mamutím aparátom. Nikdy by som nepovedal, že bývalý člen Beatles bude cítiť potrebu takto kričať a bubnovať. Ak už som použil symbol gulášu, hlavným kuchárom bol Róbert Stankovský, jeho asistentmi pri štyroch zboroch (Technik, Lúčna, Echo, Detky a mládežnícky zbor Slovenského rozhlasu) boli zbornajstri Ján Rozehnal a Jana Rychlá, nuž a šikovnými aktérmi dramatického oratória boli sólisti Lívia Ághová, Miro Dvorský, Silvia Sklovská, Juraj Peter. S orchestrálnymi „ingredienciami“ sa pohrávali členovia Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu. Aktérov bolo teda nadostač a, pravdu povediac, jedine ten fakt, že realizáciu Liverpoolského oratória vzali do rúk mladí hudobníci zachránil situáciu. Dokonca aj SOSR možno v súčasnom zložení považovať za omladený orchestrálny ansámbel. Partitúra, akokoľvek inšitná, nie je rozhodne ľahká. Napriek jej rôznorodosti v nej mnohí umelci našli to „svoje“. Svedčila napríklad Silvia Sklovská, ktorej doprial P. McCartney rozvinúť čosi zo svojho muzikálového talentu (mezzosopranistka v tom výdatne pomáhal basista Juraj Peter). Róbert Stankovský držal opraty pevne v rukách, vytiahol z hudobného pele-mele čo sa len dalo a napokon aj McCartneyho skladba získala na účinnosti. Napokon, akcia „Liverpoolské oratorium“ mohla byť zaujímavou sondou pre sociológa alebo psychológa. V auditóriu som zazrel okrem elegantných rób a smokingov aj študentstvo so školskými aktovkami, aj pomaly starnúcich beatnikov, ktorí dospievali práve v 60-tych rokoch, kedy Beatles triumfovali a držali prím. Zvodná a pôvabná Atrakcia vykonal v podstate užitočný kus práce a vlastne nahrávala aj Dokonalosť v tom, že BHS '92 našli hneď v úvode pevnú pôdu pod nohami a pevné štartovacie bloky. Záležalo len na nasledovníkoch, či vystačia s dychom až do dňa účtovania, teda do 8. októbra. Podľa predbežných informácií sa na trati hrdinsky vzdali členovia The Hallé Symphony vytrénovaní Jamesom Juddom. Ich vystúpenie som však nemal možnosť sledovať.

3. Grave e sostenuto alebo Rozprávanie o tom, že aj malé hviezdíčky môžu zažiarť medzi šedou obľakou

Tri dni sa nad BHS '92 rozprestierala „tlaková“ kvalitatívna výš (26. – 29. 9.). Po jasných dňoch musia prísť aj dni chmurnejšie – taký je chod vecí a udalostí aj na BHS. Tento raz mám na mysli šed motivačnú, pretože 30. 9. a 1. 10. nastal na fronte veľkých symfonických koncertov ponukový útlm.

Propagačné a náborové oddelenie BHS si s koncertami Štátnej filharmónie Košice (30. 9.) a SOSR-u (1. 10.) prosto nevedelo

dať rady. Celé kartóny lístkov ostávali nedotknuté v pokladni a nad obidvoma koncertami skutočne ostali visieť ťažké sivé a neprajné mraky. Do tejto šede najskôr nastúpili Košičania. Ich vystúpenie bolo poznamenané nepríjemnými okolnosťami dirigentského záskoku. Namiesto Američanky Anne Mason vzal taktovku do rúk bývalý šéfdirigent ŠF Košice Stanislav Macura. Dusivú atmosféru nezáujmu presvetlil v prvom čísle programu nevidomý japonský huslista Takayoshi Wana-mi v Španielskej symfonii E. Lala. Zažiaril krehkým kultivovaným tónom, ľahkosťou obidvoch rúk, korektnosťou a obdivuhodnou disciplínou v kontakte s orchestrom. Hráči ŠF Košice akoby sa nechali „nainfikovať“ Wana-miho kultúrou a zladili neľahké party bez väčších kolízií. Stanislav Macura ponúkol

V. Fedosejev viedol Orchester moskovského rozhlasu P. I. Čajkovského.

v druhej časti programu Škótsku symfóniu Mendelssohna Bartholdyho. Hoci ide o repertoárové číslo, košickí filharmonici mali s biedermeierovskými filigránskymi líniami plné ruky práce a neostalo im príliš veľa času na tvorbu atmosféry, duchovnej nadstavby. S. Macura asi nepatrí k príliš sugestívnym typom dirigentov, je skôr technikom, strohým a striktným v každom geste. Žiadalo by sa predsa len o niečo viac – a najmä v prípade baladickéj nádherly 3. symfónie F. Mendelssohna Bartholdyho... Tak, či onak, Košičania neostali v Bratislave nič dlhší, skôr naopak, zhýčkané festivalové publikum (vrátane študentstva!) by mohlo byť voči ich iniciatívam korektnejšie a ohľadupľnejšie.

Kríza číslo dva – koncert SOSR-u na Medzinárodný deň hudby. Príčin bolo isto viac – jednou z nich bol konkurenčný „podnik“ džezovej hudby v Redute. V koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu sa nás zišlo v ten deň až zúfalo málo, takže kameramani Slovenskej televízie, ktorí snímali druhú polovicu večera v priamom prenose mali čo robiť, aby nezachytili vo svojich objektívoch prázdne miesta v hladisku. Pred takýmto publikom čosi vytvoriť, to je ťažký údel a viem sa vžiť do kože mladého, temperamentného Ukrajčana Vladimíra Sirenka hostujúceho v pozícii dirigenta, keď zaregistroval túto tristnú návštevnosť. Napriek ignorantstvu publika nasadil Sirenko búrlivý kurz v Cikerovej symfonickej básni Ráno. Kon-

cert sa odvíjal podľa bežného kvalitatívneho scenára, zaskvela sa sólistka Susanna Mildonian v Ginasterovom Harfovom koncerte a po prestávke mali hráči SOSR-u nadviazať kontakt s Dvořákovou Novosvetskou. Ale padla kosa na kameň!! Sláčikári jednoducho nestihali, v tretej časti už ledva dychčali v repetičných tónoch a z Dvořáka by nezostal ani kameň na kameni, nebyť disponovaných hráčov na plechové dychové nástroje. Tí udávali tón aj v Liverpoolskom oratóriu McCartneyho a svoju dobrú kondíciu potvrdili výborným výkonom v ťažkých úsekoch Dvořákovy 9. symfónie. V takej situácii poteší aj malá, iskrička viac zapáliť aký-taký ohnák a niektorým členom SOSR-u sa to aj podarilo. Len tak ďalej – a sláčikári (vari okrem viol), klarnetisti, druhá flauta: nezaostávať! Pretože zlý výkon jedného môže pri troške škodoradosti znevážiť a zneuctiť výkon iných.

4. Intermezzo alebo o tom, ako ostala Nádej sklamaná

Možno som nebol sám, keď som od vystúpenia Bruckner-Orchester Linz očakával čosi výnimočné. Už len prítomnosť Brucknerovej 3. symfónie v programe večera zvažala atraktívnosťou a dramaturgickou nevšednosťou. Pani Nádej ma dokázala dosť silno ovplyvniť a na koncert som sa tešil. Ale už prvé číslo programu, Schubertova predohra k Rosamunde sklamať aj mňa aj fiktívnu pani Nádej. Orchester bol dosť hojne rozspájaný, nekonsolidovaný a zvukovo príliš hrnateľný, ostrý. Beethovenov Trojkonzert C dur bol teda viac príležitosťou pre Nové bratislavské trio (Mikuláš Škuta – Petr Maceček – Eugen Prochác). Hoci Eugena Procháca som už počul hrať aj čistejšie, sólové party „šľapali“ a vlastne zachraňovali čo sa dalo. Mikuláš Škuta poskytol svojim spoluhráčom pevný, neoblomný basový ground (ľavá ruka svedčila o skúsenostiach džezmena), Petr Maceček bol elegantný a viac subtilný, Eugen Prochác oscilloval medzi violončelovým espressivom a striktnosťou v tvorbe tónu (škoda občasných distonácií). Ale – darilo sa. Nuž a Bruckner? Ak sa niekto pri 3. symfonii nudí a je mu spavo, sotva je to „vina“ Antona Brucknera. Martin Sieghart, dirigent Bruckner-Orchestra Linz nechal ležať ľadom aspoň polovicu nábojov, ktorými partitúra symfónie disponuje a dovolil driemotám aby obletovali hlavy mnohých prítomných aj počas brucknerovských explózií. Z očakávaného hostovského koncertu tak ostalo iba nevyrázne Intermezzo v slede festivalových podujatí.

5. Finale alebo Rozlúčka s veľkým Maestrom

Kde vyvíera nezdolateľná vôľa tvoriť a byť stále priamo „pri jadre veci“? Čosi podobné sa sám seba v duchu spýtal možno každý návštevník záverečného koncertu BHS '92. Ťažko povedať, či 8. október bol dňom slávnostným alebo smutným. Profesor Ľudovít Rajter avizoval svoje posledné vystúpenie v Bratislave. Kráľovské fanfáry z opery Fredigundis od Franza Schmidta, Beethovenova „Štvrtá“ a Suchoňov Žalm zeme podkarpatskej sa stali médiami tohto slávnostno-smutného aktu lúčenia. Za pultami sedeli hráči SF, za nimi nastúpil v druhej polovici Slovenský filharmonický zbor (Jan Rozehnal) a tenorista Jan Markvart (ND Praha). Všetko dianie nadobudlo akési iné, ľudské dimenzie, ktoré zatienili strohý profesionalizmus bazírujúci na zvládnutom remese. Členovia plechovej dychovej sekcie v Schmidtových fanfárach opäť demonštrovali to, v čom sú bratislavské orchestre t. č. silné. Gesto pána Rajtera je už úsporné (bravúrnú techniku v ňom však stále bolo cítiť), hudobníci však zrazu pochopili, kde je ich miesto – a spolupracovali na celkovej réžii. O adekvátnosti zaradenia Beethovenovej 4. symfónie do tohto špecifického koncertného podujatia som trochu zapochyboval. „Štvrtá“ až úzkostlivo požaduje virtuózne hranie v sekcii sláčikov, požaduje od hráčov orchestra a od dirigenta neustály postreh pri nástupoch a pri synchronizácii procesu. V Beethovenovi preto možno chýbalo pevnejšie a energickejšie gesto, ktoré by aspoň čiastočne zmobilizovalo sláčikárov v ich urputnom ťažení vpred. Zato Suchoňov Žalm dotiahol všetko do veľkolepého záveru. Pán Rajter skoncentroval do každého pohybu dostatok inšpirujúcej sily, ktorá nútila hudobníkov a členov SFZ modelovať kontrasty, gradácie, retrogradácie, farbu v rôznych dynamických rovinách presne v duchu suchoňovskej mladíckej poetiky. Škoda, že tenorista Jan Markvart zdeformoval dojem svojím nezafarbeným hlasom, neschopným udržať farchu emotívnosti sálajúcu z jeho partu. Vari by bolo bývalo lepšie, keby sa Žalmu ujal ako tenorista niektorý z domácich spevákov... Malé chybičky krásy sú však pomínuteľnosťou v takej situácii, akou bol labutí dirigentský spev pána profesora Rajtera v Bratislave. V myslí a v pamäti ostane iba úcta a obrovský obdiv voči jeho účinkovaniu na slovenskej muzikantskej scéne.

Fine.

IGOR JAVORSKÝ

Stará hudba – súbory

SLOVENSKÝ LITURGICKÝ BAROK A SÚČASNOSŤ

Dramaturgicky veľmi pritažlivé bolo vystúpenie **Slovenského komorného zboru SLUK-u** s polyfonnou slovenskou hudbou 16.–17. stor. a premiérovým uvedením Mše Glagolskej Tadeáša Salvu 27. septembra.

Slovenská liturgická hudba sa na našom pódii vyskytovať nemohla. Iba sporadicky sa do programov zborových telies dostávali polyfonické diela slovenských barokových autorov. I keď do istej miery nemožno v nich uprieť vplyvy nemeckých polyfonikov najmä s talianskou školou (Schütz, Hassler, Praetorius), či priamo benátske polychorické princípy Gabrielliovcov, od ktorých sa učili či inšpirovali naši skladatelia, úrovňou sa rovnali názorom doby. Zacharias Zarewutius i Ján Schimbracky sa nestali epigónmi, ale vlastnou bohatou invenciou podnietili vznik skladieb tohto typu, ozvláštnených domácim koloritom. Boli zdatnými kontrapunktikmi, ovládali techniku zvukovej rozkomponovanosti hlasov a známe princípy stmelili vlastným kompozičným myslením. **Tri osemhlasné motety O Jesu, mi dulcissime, Der Tag ist so freudenreich, Magnificat** od Zachariasa Zarewutia, dve osemhlasné motety **Omnes gentes, Congregati sunt inimici nostri** od Jána Schimbrackého i štyri školské hymny **Almi parentis omnium, Exoptate soli jugiter incolis, Dic homo quis filius absque patre, Transiens Lacum Cedronis od Juraja Tranosciusa** (predpokladá sa, že ich písal počas pobytu na Slovensku) – tvorili prvú časť koncertu. Interpretácie náročné diela na súzvuk, vyrovnanosť, hlasové kontrapunky vyžadovali plnú koncentráciu spevákov i dirigenta. **Pavlovi Procházekovi** v koncepcii išlo o prosté vyspievanie komplikovanej faktúry, bez nároku na zvláštnu individualitu seberealizácie. Zanietenosť spevákov bola evidentná, i keď výsledok si žiadal dlhšiu a koncentrovanejšiu prácu (intonácie, neisté nástupy), aby znel presvedčivejšie a umelecky vyzývavejšie.

Korunou programu bola premiéra 23-ročnej skladby **Tadeáša Salvu Mša Glagolskaja**, venovanej výročiu Konštantína-Cyrila a výročiu biskupa Štefana Moyzesa, prvého predsedu Matice slovenskej. Mša Glagolskaja bola poslednou z radu Salvových duchovných skladieb, komponovaných v 60-tych rokoch a nedostala už povolenie k realizácii. V roku 1969 na BHS ešte odznelo v Dóme sv. Martina jeho Requiem aeternam, venované pápežovi Jánovi XXIII. Prorocká intuícia solúnskych bratov – interpretovať bohoslužobné latinské texty v jazyku ľudu – dostala sa do liturgie až po II. vatikánskom koncile, najmä vďaka pápežovi Jánovi XXIII. Salva inšpirovaný týmito silnými duchovnými reáliami, chcel svojou Mšou Glagolskou vzdať poctu solúnskym bratom, ktorých pravda dostala zadostučinenie až po tisícročných zápasoch. Táto duchovná pocta však čakala na verejný prejav 23 rokov. Na tohoročných BHS sa jej ujal Slovenský komorný zbor SLUK-u a Komorné združenie so sólistami **Magdalénou Hajóssyovou, Martou Beňáčkovou, Ludvítom Ludhom a Sergejom Kopčákom**.

Prostota liturgických textov a gergoriánskych melizmatík Salva posunul do vypätej výrazovej roviny nakumulovaných instrumentálnovokálnych klastrov vertikálnej faktúry, nad ktorými dominoval exponovaný soprán. Zrelá hlasová kultúra, s intonačnou istotou, čistotou a výrazovou silou soprán **Magdalény Hajóssyovej** oslovila i v tých najnáročnejších výškach (bé-h). Napriek technickej náročnosti Salva komponuje pre ľudský hlas so zmyslom pre zvláštnu plasticitu výrazu, s nevšedným citom, s efektnou tvárnosťou najskrytejších nuansí, ktoré vyvierajú aj z bohatej studnice folklórnych inšpirácií. Hustá faktúra s kumulovanými hlasmi sa však miestami stávala posluchácky (aj interpretačne) neuchopiteľnou, neprehľadnou. Zo štyroch sólistov exponoval iba soprán – až na jeden sólistický vstup basu a tenoru, altistka ostala iba súčasťou ansamblového či kvartetového pozadia. Nástroje mali zvýrazňovať šalmajový zvuk, ale aj ten zvukovo výrazovo exponoval zvlášť organový part, ktorý zveril Kataríne Hanzelovej. Nebola to teda tichá omšová meditácia, ani slávnostná vznešenosť, ale vypäté výkriky prosieb, naliehavosť volaní o pomoc. Je to reakcia na rok 1968? – možno, na obdobie, ktoré v podvedomí rezonovalo u skladateľa. Typická, originálna zvukovosť Salvového kompozičného myslenia, rytmická členitosť a farebná variabilnosť typická aj pre religiózne skladby tohto obdobia – Canticum Zachariae, Litanie Lauretaniae, Requiem aeternam exponoval v Mše Glagolskej do náročných interpretačných i posluchovo-zvukových floskúl. Doba avantgardnej pofskej školy, ktorou v tom ča-

se táto generácia žila, silne presvetlila partitúru tohto diela.

Napokon je však istým zadostučinením, že nie všetci autori (okrem T. Andrašovana) sa od tejto témy distancovali. Škoda, že Salvova Mša Glagolskaja pre sóla, zbor, dychové a bi-

Architektúra vrcholného baroka v Čechách bol titul výstavy, ktorá bola počas festivalu inštalovaná vo foyeri SF

cie nástroje, dve harfy a organ neodznala v súvislosti s cyrilometodejskými oslavami v júli t. r. v Dóme sv. Martina. Takáto reprezentácia by bola adekvátna slávnostnému charakteru osláv.

MUSICA AETERNA

– sa stala už pravidelnou súčasťou BHS. Tento raz účinkovala s **čembalistkou Danielou Rusóovou, basistom Petrom Mikulášom, pod umeleckým vedením Petra Zajíčka**.

Petra Zajíčka by som nazvala (v dobrom slova zmysle) experimentátorom. Obliebnú sa späť na roky existencie súboru a premietajúce jeho vývoj, najmä po odchode prof. Jána Albrechta z funkcie vedúceho, v súbore to bzučalo ako v úli. Hľadalo sa čosi iné, i keď spočiatku sa nevedelo presne čo, lebo prof. Albrecht bol zástancom interpretácie na súčasných nástrojoch s estetickým štýlom, pri slúchajúcim súčasníkovi (viď rozhovor v HŽ k 60-tinám). Rokmi ho mladí presvedčili o vlastnej koncepcii, ktorá napokon po rokoch hľadania sa pomaly ustáfuje na interpretácii so starým instrumentárom v štýle Nicolaesa Harnoncourta. Kultivovanosť a zvukovú decentnosť tohto výrazového pradiava však Zajíček presvetlil mladíckym temperamentom, do starej hudby vniesol dynamickosť, súčasnú artikuláciu, zodpovedajúc tak požiadavkám a rytmickému pulzu súčasnosti.

V dramaturgii cítiť cieľavedomosť a nevšednú snahu o prezentáciu skladieb, ktoré na našom pódii dosiaľ absentovali. Je to až vášnivá hľadačská posadnutosť snahou prinášať – zvonka k nám a od nás von – hudbu (pre obe strany neznámu) a teda atraktívnu a zaujímavú.

Program v rámci BHS zosúladiť s Európskym rokom baroka. Zacielenie na tvorbu autorov viedenského okruhu – i keď cesty Rittera skončili v Olomouci a Zelenku v Drážďanoch. Spolu s Biberom a Muffatom však predstavujú obdobie rano až vrcholnobarokové. I skladby vtedajšieho sonátového typu zlákali interpretov k veľmi podobnému výrazovému prejavu, ktorý sa miestami zlieval a vytváral jednotiacu slohovú líniu večera.

Zelenkove Lamentationes pro hebdomada sancta ZWV 53 pre bas, orchester a basso continuo, pozostávajúce z dvoch častí – Lamentatio I. 1–15 na Zelený štvrtok a Lamentatio II. 12–15 na Veľký piatok.

Plač proroka Jeremiáša nad hriechom Jeruzalemom Zelenka spracoval do pôsobivej meditatívnej polohy pre hľadajúcich záchranu v katartickú očistu budúcnosti. O zhodný interpretačne výrazový model sa zaslúžil prepracovaným vokálnym projektom Peter Mikuláš, ktorý sa stal pokojným narátorským prostým tlmočníkom veľkých myšlienok Biblie a hudby. Jeho pokora bola v dôstojnosti, výrazová hĺbka v myšlienkovom uchopení, interpretačný výsledok v symbióze s duchovným prehĺbením muzikalitou. Bola to modlitba hudbou, hlasom, ktorý sa po-

vniesol v pokornej úcte. Peter Zajíček sa snažil viesť súbor a decentným sprievodom korešpondovať s filozofiou prezentovaného textu slova a hudby.

Barokové prostredie Kostola Najsvätejšej Trojice podčiarkovalo autenticitu prezentovanej tvorby a jej interpretácie. Koncert bol zaradený súčasne do cyklu Európske katedrálne koncerty.

PETER SCHREIER A MATÚŠOVE PAŠIE

Matúšovými pašiami sa otvorila novodobá kapitola o osobnosti a diele Johanna Sebas-

Gotthold Schwarz a samozrejme **Peter Schreier** – všetci vyškolení na Bachovej chrámovej hudbe. I keď zväčša boli hlasovo skromnejšieho volumenu, riadili sa Schreierovou osobnostnou predstavou, na základe ktorej sa museli interpret diela zúčastniť a zaujať stanovisko v zhode so spievaným partom. Podľa neho úloha Evanjelistu je určená už napätím intervalov, ktoré si vyžadujú vášnivú interpretáciu. Podobnú úlohu zdieľa i orchester, zbor. Nie však komplexne. Meditatívne zbory a árie dostávajú sa do kontrapunktických vzťahov a spoločne určujú dramatismus deja.

Schreier svojou koncepciou zapôsobil na publikum. Bola prirodzená, logická, v rámci bachovskej kompozičnej komplikovanosti prostá. Snažil sa, aby ju rovnako pochopil zbor i orchester. Teleso Slovenskej filharmónie, zvyknuté skôr na nástrojové projekty iných štýlových období, ťažšie sa prispôbovalo výrazovo kultivovanému prednesu. Sládky i sólistické party jednotlivých instrumentalistov (**Daniela Rusó – čembalo, Vlado Rusó – pozitív, Rebeka Rusó – viola da gamba, Ján Slávik – violončelo, Peter Hanzel – fagot, Ewald Danel a Josef Skořepa – husle...**) vo väčšej miere spĺňali dirigentove predstavy, no drevným dychovým nástrojom chýbala intonačná čistota, zosúladenosť, čo najmä pri súlujúcich vstupoch pôsobilo rozpačito. Priaznivo zapôsobili oba zbory – **Bratislavský chlapčenský zbor (dirigentka Magdaléna Rovňáková)** a **Slovenský filharmonický zbor (zbormajster Jan Rozehnal)**, ktorí kreovali Schreierove predstavy vo vernom výrazovom echu myšlienkového hĺbky diela. Schreierova koncepcia dokázala vtiahnuť do deja hudby podstatou umučenia i katartické nádeje na vzkriesenie. Najmä v druhej časti diela všetci interpreti dosiahli uvoľnenosť a bezprostrednú interpretačnú prirodzenosť, v ktorej sa Bachova hudba skutočne rozpína do výšin nadčasovosti.

ORGANISTA JÁN VALACH

Jediné organové vystúpenie na tohoročných BHS patrilo slovenskému emigrantovi **Jánovi Valachovi**. 24 rokov žije v Antverpách ako pedagóg, koncertný umelec, skladateľ a vedúci Oratoriálneho združenia. Svojím návratom chcel potvrdiť svoju rodovú príslušnosť k tejto krajine – interpretáciou **Rajterovho Preludia per organo**, ktoré tu premiéroval 1. 1. 1966, a ktoré dnes, po štyrtstoročí vnímame ako obnovenú premiéru. Na druhej strane vlastnou **autorskou prezentáciou v Apokalypse** a do istej miery aj organovou verziou k dielu **Johanna Sebastiana Bacha (Prelúdiom a fúgou Es dur BWV 552)** a súčasníkovi **Josephovi Jongenovi v jeho efektnej Toccate**.

Dramaturgický návrat bol teda triumfálny a dostačujúci i na prezentáciu interpretačnú. Pri Valachovom odchode jeho doménou už bola dirigentská palička (v Antverpskej opere našťudoval Suchoňovu Krútnavu). Pri návrate sa prezentuje ako organista. Jeho interpretácia však je skôr úctou k autorovi, ktorému koncertný umelec podriaďuje svoj part. Počet viac hudbu komponovanú ako interpretovanú. Valach nie je typom virtuóza, ktorý nadraduje vlastnú prezentáciu nad dielo. Zostal skromným hráčom. Neoslnil ho svet otvorených dverí, skôr akoby bol nosil v sebe ten malý kúsok zeme s jednými dverami – zatvorenými. Preto jeho hra v tomto vystúpení vyjadrovala bázeň, skromnosť, oddanosť, chvenie opätovného dotyku so znělým srdcom domácej pôdy. Publikum – prirodzene, zväčša jeho staré, oddané – ho prijalo s nadšením a tešilo sa príchodu aj jeho organovej hudby. Bol to skôr koncert rezonancie, chvíľa dotyku, oživenie pamäti. Náročný, veľkolepou stavbou **Francovej Symfónie d mol**, transponovanej farebnou a výrazovou silou Valachovho organu. No, symfonik Franck i keď rovnako veľký ako organový autor, predsa ťažko zameniteľný. Valachov pokus bol posluchácky pritažlivý, organisticky profesionálny. Po interpretačnej a kompozičnej stránke však zanecháva otázky o možnosti využitia invencie individuálneho poňatia každého umelca (rovnako odvážneho) s registračne, farebnými posunmi, inak tvarovanou faktúrou, koncepcie vypočítanou poetikou hudobnej reči autora i interpreta. Otázky, ktoré nestačilo zodpovedať prvé a jediné vystúpenie po 24 rokoch. V širokej prezentácii v interpretačnej rovine súčasných trendov. Vtedy nebude musieť vystať program z diel, ktoré nie sú tak blízke jeho naturelu.

THE SCHUBERT ENSEMBLE OF LONDON

V rámci cyklu komorných súborov vystúpilo 4. októbra **Londýnske Schubertovo kvinteto** v zložení **William Howard klavír, Mayumi Seyler husle, Douglas Paterson viola, Jane Salmon violončelo, Peter Buckoke kontrabas**. Mladí hudobníci boli v podstate sólistickí zdatní hráči, čo v skladbách Hummela i Schu-

tiana Bacha. Najdokonalejšie zachytávajú obraz obdobia baroka, nielen o samotnom diele autora, ale o celom štýlovom historickom naplnení. Na Matúšových pašiach sa od čias Mendelssohna prezentovali estetické in-

Peter Mikuláš patril k najfrekvencovanejším sólistom BHS

terpretačné ideály, názory doby transponované v dirigentských koncepciách. Toto dielo, v rámci bachovského roka 1985, po prvýkrát po 50 rokoch vystúpilo aj na slovenské koncertné pódium v prezentácii Gächingen Kantorei Stuttgart, dirigenta Helmutha Rillinga a Evanjelistu Petra Schreiera. Znejú nám z nahrávok Karla Richtera, Mauersbergera, Harnoncourta, opäť s evanjelistom Petrom Schreierom.

Napriek rôznorodosti koncepcie dirigentov, jeho tenor vždy zostával v dramatickej rovine, zosobňujúcej vlastné interpretačné predstavy. Na BHS sme konečne mohli počuť zosúladenú vokálnu predstavu hlavného predstaviteľa diela Evanjelistu Schreiera s celkovou koncepciou dirigenta Schreiera. Dominantným pre neho ako znalca diela J. S. Bacha bol i tu vokálny prejav, od ktorého odvíjal zložky zboru a orchestra. Ich dokonalú zosúladenosť podmieňovala jednotná artikulácia, dramatická stavba, výrazovo prepracovaná koncepcia. Libreto Picandera (vlastným menom Christian Friedrich Henrici) bolo invenčnou predlohou pre skladateľa bohatej hudobnej fantázie a dokonalej znalosti liturgických zákonitostí. A to sa Schreier snažil vysvetliť aj orchestru a viesť k tejto predstave zbor aj sólistov. Popri **Magdaléne Hajóssyovej, Petrovi Mikulášovi** hosťami boli nemeckí sólisti – **Elisabeth Wilke, Ralph Schreier,**

pokračovanie na 5. str.

MARTA FÖLDEŠOVÁ

Interpódium 1992

Medzinárodná prehliadka mladých koncertných umelcov Interpódium sa predstavila po roku 1989 už druhýkrát v novej, resp. vyhovenej podobe, keď sa zrušilo jej teritoriálne a iné obmedzenie, skrývajúce sa pod spoločným menovateľom „socialistické“. Je všeobecne známe, že nezávideniahodná ekonomická situácia neobišla ani BHS a jej pridružené, či v jej rámci realizované podujatia. Snáď i preto pri posudzovaní tohtoročného Interpódia, napr. pri porovnaní s vlaňajším TIJI, zostáva táto prehliadka akosi viac v úzadí, ticho prežívajúca vo svojej staronovej forme i obsahu, s podotázkou: Má zmysel? Ako ďalej?... Tieto otázky sú skutočne na zváženie, i keď som si vedomá nielen rozdielneho postavenia TIJI a Interpódia, ale aj tých možností, ktoré takáto prehliadka má, keď sú vytvorené primerané podmienky na jej dôstojnú prezentáciu i na prezentáciu jej účastníkov. Ak posudzujem Interpódium z tohto hľadiska, je vlastne vzhľadom na uvedené zmeny ešte na začiatku svojej novej histórie. Aj z hľadiska jeho 14-tich ročníkov, je otázka o jeho ďalšom smerovaní na mieste. Pre objektívnosť je treba dodať, že i pre organizátorov Interpódia, tak ako pre celú BHS platí, že „pritiahnuté opasky“ nemusia zostať zapnuté večne na poslednej dierke a pre kultúru nastanú i časy finančne priaznivejšie. Na jeho šťastie i kultúra je tou oblasťou, ktorej sa už viacnásobne podarilo vyvírať platnosť tvrdenia „za málo peňazí málo muziky“. A tak sme i na tohtoročnom Interpódii mali možnosť počuť niekoľko hodnotných a zaujímavých umeleckých výkonov. Tentoraz v podaní mladých umelcov zo 7 európskych štátov.

Tohtoročné Interpódium sa uskutočnilo v dňoch 5. – 7. októbra a pozostávalo z 5 koncertov. Prvý z nich bol v popoludňajších hodinách v Koncertnej sieni SF. Za sprievodu Bratislavských sólistov, zložených prevažne zo študentov Konzervatória a VŠMU hrajúcich pod taktovkou Jacka Martina Händlera, ktorý pochádza z Bratislavy a v súčasnosti žije v Luxemburgu a Kolíne, sa na koncerte predstavila srbská klaviristka Jasminka Stančulová a luxemburská huslistka Sandrine Cantoreggiová. Maďarský klavirista Dénes Várjon zo zdravotných dôvodov svoj koncert odriekol.

V podaní srbskej interpretky odzneli na koncerte 3 opusy W. A. Mozarta, patriace pod KV 107 – Koncerty č. 1 D dur, č. 2 G dur a č. 3 Es dur. Tieto koncertné diela (sú vlastne úpravou sonát pre čembalo J. Ch. Bacha) sú síce rozsahom menšie, ale i tak poskytujú dostatočný priestor predovšetkým pre uplatnenie štýlových nuansí. V interpretácii J. Stančulovej upútala najmä táto stránka, ktorá spolu s kultivovaným prejavom zanechala u prítomného obecnstva dobrý dojem. Obdobie klasicizmu prezentovala i huslistka S. Cantoreggiová Haydnovým Koncertom č. 1 C dur, Hob. VII:1. Charakteristickými črtami jej hry boli muzikalita, zrelosť a kultivovaný tón, technická a štýlová vycibrenosť, výborné frázovanie, ktoré najmä v pomalejšej časti koncertu vyvolávalo dojem, akoby sólistka s hudbou dýchala, i primeraná dávka tvorivosti, ktorá v jej podaní urobila z tohto Haydnovho diela živú a pútavú kompozíciu. K jej úspechu v nemalej miere prispela i istota a perfektné ovládanie sólového partu. V oboch prípadoch mali interpretky v Bratislavských sólistoch spoľahlivého a citlivého partnera, hrajúceho s chuťou a entuziazmom i vďaka J. M. Händlerovi. Nakoniec, tieto znaky boli u orchestra evidentné aj v Divertimente

Wihanovo kvarteto

F dur KV 138 W. A. Mozarta, a tak sa toto komorné zoskupenie stalo príjemným prekvapením koncertu.

6. októbra boli hosťami Interpódia na popoludňajšom koncerte, tentoraz v Moyzesovej sieni SF, rumunská klaviristka Jana Nagy-Juhászová, poslucháčka VŠMU v Bratislave v triede doc. I. Černeckej, a anglický klavirista David Levy. Štátny komorný orchester Žilina dirigoval Eduard Fischer. Za úvahy stojí, prečo tento koncert nebol vo veľkej koncertnej sieni SF? Totiž, tak Schumannov Koncert a mol op. 54, ako aj Lisztov Koncert č. 1 Es dur by si po akustickej stránke zaslúžili aspoň taký priestor, ako mali diela Haydna a Mozarta v predošlých dňoch. Účinkovanie J. Nagy-Juhászovej bolo so záujmom sprevádzané i zo strany jej kolegov – študentov konzervatória a VŠMU, čo bolo potešujúce, pretože na našich koncertoch to nie je javom bežným. Mladá sólistka je nesporné talentom, disponujúcim nielen muzikalitou, ale aj technickými parametrami klavirnej hry. Predsa však jej Schumannovi niečo chýbalo a niečo bolo navyše. Chýbala istota, ktorá by viedla k uvoľnenejšej a tvorivejšej koncepcii a to navyše bola nervozita, ktorá mala za následok tak trochu kľčovitú a napätú hru, ktorá poznačila celkový dojem z koncertu. Snáď čas a viacnásobné vrátenie sa k štúdiu tohto brilantného a náročného koncertného diela prinesú ovocie v podobe väčšej tvorivosti, vyhranenejšej koncepcie a hlbšieho ponoru do sveta Schumannovej hudobnej fantázie. Ako uviedol programový bulletin BHS, David Levy je v súčasnosti etablovaný ako jeden z najperspektívnejších mladých britských klaviristov. Tejto informácii prisvieďal Lisztov Koncert, v ktorého interpretácii dominovala suverenita, stavajúca na technickej istote, tvorivá muzikalita, ale nesporné i viacnásobné skúsenosti z majstrovských kurzov a koncertných príležitostí, ktoré počas svojej kariéry absolvoval a ktoré tak nesmierne chýbajú našim mladým umelcom. Lisztovo koncertné dielo koncipoval D. Levy ako brilantnú kompozíciu, plnú temperamentu, farebných a dynamických odtieňov a virtuózných prvkov. Extrémne náročný part tohto koncertu zvládol mladý reprezentant z Veľkej Británie na

výbornú. To sa však nedalo v prípade oboch koncertov povedať o ŠKO, i keď hral pod taktovkou tak skúseného dirigenta, akým je E. Fischer. Rôzne nepresnosti mali za následok, že ŠKO tentoraz nedokázalo podať dostatočnú pomocnú ruku ani jednému zo sólistov. V druhej časti koncertu zaznela v podaní tohto orchestra Symfónia č. 2 pre sláčikový orchester Artura Honeggera.

Partnerom ďalších hostí Interpódia bola Janáčkova filharmónia z Ostravy, hrajúca pod taktovkou svojho nového šéfdirigenta z USA Dennisa Burkha. Tento, v poradí tretí koncert prehliadky, odznel tak isto 6. októbra, večer, v Koncertnej sieni SF. Prvým sólistom bol cyperský huslista Menelaos Menelaou, ktorý sa prezentoval v Koncerte pre husle, sláčiky a basso continuo E dur BWV 1042 J. S. Bacha. Je treba jednoznačne povedať, že jeho prezentácia bola neadekvátna a najslabšia v rámci celej prehliadky. Jeho interpretácii nechýbala len iskra, ale aj základné zvládnutie sólistického partu a to tak oblasti technickej, výrazovej, ako aj štýlovej. Dojem u obecnstva zachránila len invencia Bachovej hudby, i keď tentoraz „vďaka“ sólistovi značne oslabená. S ním neporovnateľný umelecký výkon podal v Beethovenovom 3. klavírnom koncerte c mol op. 37 Talian Gerardo Vila. Hral suverénne, ale mal na to aj nárok. Podobne, ako D. Levy, i on sa predstavil ako interpret výborne ovládajúci svoj nástroj. Jeho hra mala mladický vzlet a elán, ale to všetko v medziach únosnosti a vkusu. Jeho pohľad na Beethovena bol poznačený individualitou a osobnosťou, hral bez páťosu a nostalgie, dynamicky, elegantne a brilantne, tým aj živo a pútavo. Janáčkova filharmónia na koncerte uviedla i dve orchestrálné skladby: 3. symfóniu (jednočastú) klasika americkej moderny Roya Harrisa a Američana v Paríži Georga Gershwinu. V oboch skladbách tak orchester, ako aj dirigent preukázali svoju všestrannosť a vzťah k hudbe 20. storočia, v neposlednom rade aj vysoký stupeň profesionality. Uvedenie kompozície R. Harrisa bolo navyše i hodnotným a zaujímavým dramaturgickým príspevkom. Veď príležitosť spoznávať tvorbu zámožnú sa u nás nevyskytuje každý deň. 7. októbra odzneli dva

posledné koncerty Interpódia. Popoludní, v Moyzesovej sieni SF to bol komorný koncert. Jeho aktérmi boli Wihanovo kvarteto z Prahy a klavírne duo Peter Pažický – Aleš Solárik z Bratislavy. Wihanovo kvarteto (v obsadení Leoš Čepický – 1. husle, Jan Schulmeister – 2. husle, Jiří Zigmund – viola a Aleš Kaspřík – violončelo) bolo donedávna známe ako Kvarteto AMU. Vzniklo r. 1985 a svoj dnešný názov prijalo na počesť violončelistu legendárneho Českého kvarteta prof. Hanuša Wihana. V Bratislave sa teleso predstavilo 2. sláčikovým kvartetom Listy dôverne L. Janáčka a Sláčikovým kvartetom F dur, op. 96 „Americkým“ A. Dvořáka. V oboch skladbách boli evidentné stopy tradícií českej komornej súborovej hry: disciplinovaná súhra, subtilnosť, priehľadný zvuk, muzicírovanie, výrazné sledovanie autorského kompozičného rukopisu a jeho obsahovej výpovede. Okrem týchto parametrov bol prítomný presakujúci mladický elán a tvorivé zanietenie. Výsledok: ničím nerušený zážitok z profesionálnej interpretácie. Klavírne duo P. Pažický – A. Solárik pôsobil na póde VŠMU, kde obaja jeho členovia študujú. Ich polrecitál bol zostavený z Mozartovej Sonáty D dur KV 448, zo Chopinovho Ronda C dur op. 73 a Concertina a mol op. 94 D. Šostakoviča. Podobne ako v Žiline, kde sa toto duo predstavilo na festivale Hexagonály, i v Bratislave sme mohli sledovať s akou chuťou a nespútanou energiou sa obaja mladí klaviristi púšťajú do zápasu nielen s rukopisom jednotlivých diel, ale i s nástrojom samotným. Kto z tohto zápasu vyšiel ako víťaz? Predovšetkým skladatelia a ich kompozície, potom obaja interpreti, talentovaní, plní elánu, až neskrotného temperamentu, tak trochu príliš hluční a menej melodickí, a až na konci zostala muzika, hudba samotná. K nej však vedie cesta prostredníctvom počúvania, umeleckej pokory a ľudského i umeleckého dozrievania. Čas, ktorý títo sympatickí mladí umelci tak nedočkavo nahaňajú, je trpezlivý, ale aj nemilosrdný. A šance, ktoré ponúka, má toto atraktívne komorné duo stále pred sebou. Treba ich len správne využiť v prospech hudby a umenia.

Záverečný koncert Interpódia bol v Koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu. Za sprievodu Symfonického orchestra SR, ktorý dirigoval vynikajúci Andrew Mogrelia (Anglicko), sa na ňom predstavila ako prvá violončelistka Françoise Grobenová (Luxembursko) v náročnom a u nás ojedinele znácom Koncerte pre violončelo a orchester c mol op. 82 Sira Edwarda Elgara. Dielo je komponované v kvázi symfonickej podobe, kde sólový part je neoddeliteľnou súčasťou orchestrálného zvuku. Toto v plnej miere rešpektovala vo svojom interpretačnom poňatí i F. Grobenová a uznanie jej patrí práve za túto koncepciu. Pravda, s prihliadnutím i na ostatné parametre jej interpretácie: umeleckú zrelosť, vysokú kultúru, technickú zdatnosť, zmysel pre tektonickú stavbu a iné. Jej účinkovanie na Interpódii patrilo k zaujímavým a hodnotným zážitkom. Ak berieme do úvahy výborný výkon anglického dirigenta i v predohre k opere Sila osudu G. Verdiho, ktorá zaznela na úvod koncertu, zážitok z jeho umenia bol znásobený aj pri počúvaní symfonickej básne S. Rachmaninova Ostrov mŕtvych op. 29. Svojou premyslenou koncepciou dokázal strhnúť i orchester, a tak sme boli svedkami plastického hudobného obrazu, živého, plného krásnej romantickej melodickej, nálad a farieb. Záver koncertu patril Te Deu, op. 103 A. Dvořáka. Obaja sólisti – sopranistka Lívia Ághová a barytonista Martin Babjak, ako aj celý interpretačný ansambel, vrátane Brnenského filharmonického zboru predviedli pod taktovkou A. Mogrelia toto vokálno-orchestrálné dielo A. Dvořáka na požadovanej profesionálnej úrovni. Dali mu punc vznešenosti a majestátnosti.

Stará hudba – súbory

dokončenie zo 4. str.

berta mohli na viacerých miestach plne prejať. Mäkký, perlivý zvuk klaviristu, vynikol nielen v Hummelovom Klavírnom kvintete Es dur op. 87 (najmä v I. časti), ale spoľahlivo viedol celý koncert a od jeho predlohy sa odvíjal koncepčný a výrazový projekt celého koncertu. Všetci členovia sú muzikálni interpreti, koncipujúci skladby v zmysle vlastného zváženia, podliehajúce naturelu štýlovej dispozície, rešpektujúcej poetiku autora. Pre nich hudba je hrou s tónmi, so zvukom, farbou a z tejto radosti z tvorenia vychádza artikulácia, frázovanie i scelovanie jednotlivých myšlienok rozpracovaných variačným procesom (téma s variáciami v Schubertovom Kvintete A dur D 667 „Pstruh“). V podstate aj ich prístup je variáciou na hudbu, ktorej témou je talent a od neho sa odvíja fantaziálna kreativita, komponujúca vlastný interpretačný ideál súboru.

The Schubert ensemble priniesol pohodu, pokojnú vyrovnanosť a radosť, ktorá iskrla v každom diele. Aj do meditatívno-dramatic-

ky vypätých disonantných procesov Klavírneho kvinteta skladateľky Gillian Weirovej, komponovaného s reflexiou chorvatských intonácií, postavili sa s kultivovaným zainteresovaním. Pociť úprimnosti a dobrej pohody, vyplývajúcej z prirodzenosti a nestrojenej muzikalitý boli oslovením, ktorým zapôsobili a presvedčili.

SOLISTI VENETI

Z celého programu BHS som sa vari najviac tešila talianskemu súboru Solisti Veneti. Svojimi nahrávkami na CD prezentovali neuviedli zhlukový interpretačný ideál, ktorý umeleckou dôstojnosťou, výrazovou iskrou, pôsobivým zvukovým tvarom predstihli i slávne mená talianskych kolegov z I Musici či Virtuosi di Roma. Dostávajú sa na prvé miesto žiadosti nahrávacích firiem, ich kompakty sa predávajú. Ich doménou nie je autor, ale štýl. Hudba, ktorá zodpovedá ich virtuóznemu zvukovému ideálu, neraz zachádza až do polyfónnej akustickej kolážovej fa-

rebnosti (viď Tartini Sonata a 4 pre sláčiky), pripomínajúcej techniku súčasnosti, ktorá však harmonickou kantabilitou priehľadných instrumentálnych faktúr zostáva v baroku. Virtuozita ženie aj ich tempo. Dôsledná artikulácia, jednotné ctenie sú predpokladom k spoločnému názorovému ideálu. Sólistických individualistov dokáže zjednotiť magická osobnosť Claudia Scimoneho a vytvorí napätie kreativity, do ktorej každý vstupuje s maximálnou snahou odovzdať najlepší kus svojho hudobníckeho ja a súčasne viesť dialóg. Z nahrávok sú známi predovšetkým produkciou talianskej barokovej hudby sólistického i tutti prejavu. Koncerty Albinoniho, Salieriho, Vivaldiho vytvárajú kreácie farieb, výrazu, napätia, s ktorým sa vžili i sólisti svetových mien, s nimi spolupracujúci Jean Pierre Rampal, huslisti Ruggiero Ricci, Marco Fornaciari. Tohto vynikajúceho huslistu sme obdivovali v ekvilibristických fioritúrach vo Vivaldiho neopakovateľnej muzikálnej fantázii Concertu D dur RV 208 „Grosso Mogul“. Bol to v podstate vrcholný výkon, v ktorom virtuozita technická je partnerskou súčasťou muzikantskej virtuózneho invenčnosti skladateľa a interpretačnej iskry dirigenta a jeho súboru.

Podobnou technickou brilanciou je obdarený aj hobojsista Giovanni de Angeli, ktorý kreoval svoj interpretačný názor v Pascuiliho Concerte na témy z Donizettiho Favoritky. Bol rovnako virtuóznym v tejto skladbe ako jeho kolega Arnaldo de Felice na Hexagonále v Žiline t. r. Talianom sa Pascuiliho virtuozita páči i keď kompozične tu možno hovoriť o epigónstve. V prvej časti vystúpenia v Tartiniho Concertoch pre husle sa predstavili dvaja mladí členovia súboru. Pokiaľ Lucio Degani vsadil na virtuozitu, Stefano Succu odvíjal v inom Tartiniho koncerte kantabilitu najmä adagiovej časti s talianskou nežnosťou, farebnosťou tónu a mäkkého frázovania.

Claudio Scimone bol v Bratislave pred 30 rokmi (v r. 1962). Ako mi sám povedal v rozhovore, k slovenskej kultúre má úctu, ale talianska mu poskytuje spolu s nesmrteľnými obrazmi renesančných maliarov ono čaro, ktorým maľuje farebnú hudbu spolu s mäkkými virtuóznymi sláčikmi nástrojov z neprekonateľných talianskych husliarskych dielní. Tie vytvárajú ono čaro, ožón, z ktorého sa formuje štýl, ktorým zostávajú osobití, neopakovateľní, jedineční.

ETELA ČÁRSKA

IGOR BERGER

Komorné koncerty

ÚVOD S MOYZESOVÝM KVARTETOM

V rytierskej sieni Bratislavského hradu sme boli 25. septembra svedkami slávnostného otvorenia 28. ročníka Bratislavských hudobných slávností. Do dramaturgie tohto koncertu sa dostali mená dvoch skladateľov Jana Sibeliusa (1865–1957) a Ilju Zeljenku (1932). V podaní **Moyzesovho kvarteta** sme sa najprv započúvali do **Sládkovského kvarteta d mol op. 56 Voces intimae J. Sibeliusa** – do hudby, o ktorej sa sice hovorí, že je poznačená novoromantizmom, či prvkami neskorého romantizmu, no predsa len je tu duchovne načrtnutý naprosto nový svet, ktorý sa dá len veľmi približne opísať. V súvislosti s týmto skladateľom často hovoríme o jeho zakoreneneosti v domácej pôde, o zvláštnom, tajomne severskom vyžarovaní jeho hudby, jej introvertnosti. To všetko môže byť pravda. No pravdou je i to, že Sibelius bol dokonale poučený i novšími kompozičnými prúdmi svojej doby; je však pozoruhodné, že sa do týchto avantgardných zápasov výraznejšie neangažoval. Neraz, možno i z neznalosti sme sa na Sibeliusa pozerali ako na zladovateľa neskorého romantika, no zdá sa, že tento pohľad je už dávno prekonaný. Aj spomínané sládkovské kvarteto nám obnažilo autora – umelca, ktorý sa radšej odmlčal, než aby vystúpil zo svojho kruhu, zo svojho sveta, ktorý si pravdaže sám stvoril. Mne zostáva konštatovať, že je to **znamená hudba, ktorá bola umocnená i nevšednou interpretáciou**. Zdá sa, že Moyzesovo kvarteto nesmierne vyrástlo. Je vidieť, že na sebe intenzívne pracuje. Tento veľký umelecký rast nám toto komorné teleso potvrdilo i v **Zeljenkovom 7. sládkovskom kvartete, s podtitulom Poete L. v. Beethovovi**. Dnešný svet je schopný skladať poety, vzdávať hold veľikánom no zdá sa, že z nejednej takejto poety vane len kompozičná zručnosť, umne zostrojené konfrontácie a nič viac. A to sa týka i Zeljenkovej „súkromnej poety“, v ktorej **autor veľmi umne opakuje predovšetkým seba a toto sebaopakovanie okorené citmi či reflexiami vytvára ilúziu – podotýkam „dojemnú“ ilúziu poety**. Je nepopierateľné, že Zeljenka ovláda majstrovsky remeslo kompozičnej práce. Vie narábať s časom, s metrickými i rytmickými elementmi, tvarovať nálady, prepájať ich do kontrastných poloh – slovom ovláda všetko, čo je ku kompozičnej práci potrebné. A napriek tomu všetkému ma Zeljenkova pocta Beethovovi neoslovila. Celý problém skladateľovej kompozičnej práce vidím v určitom zakonzervovaní kompozičných postupov, ktoré sa vždy v novom a novom balení opakujú. Od určitého času som toto opakovanie začínal tušiť, či pocíťovať – no zdá sa, že to už raz aj treba vysloviť. Niet pochýb, že každý umelec, každá tvorivá osobnosť v určitom zmysle premieta v každom novom diele seba. Miera či stupeň tejto identity by mala so sebou prinášať i niečo, čo ju porušuje. Pravda, to je téma oveľa zložitejšia – prekračujúca rámec jednej recenzie.

BIANCA SITZIUS

Klavírný recitál **Bianky Sitziusovej** (26. septembra v Moyzesovej sieni SF) mal dva rozdielne polčasy. Prvý patril súčasnej hudbe, vrátane dvoch skladieb z dielne slovenských autorov a ten druhý sa dotkol hudby Beethovenovej a Schumannovej.

V úvodnej skladbe sme sa započúvali do kompozície **Clausa Kühnla**; bol to cyklus pre klavír podľa kryptogramov z vlastného deníka. Kühnlov hudobný svet – aspoň v prvých dotykoch s klavírom, sa rodí z prepojenia kontrastných registrov v najrozmanitejších polohách, no a, samozrejme, v nanášaní farieb v rámci klavírnej sadzby. Tajomstvo kryptogramov nebolo možné z prvého počutia vyčítať. No o to tu asi nejde; zdá sa, že oveľa dôležitejšie je snáď to, že v komorne zafarbeného spektra Kühnlovej hudby sa začali rodíť zahusťenejšie akordické strapce, kde sa prejavila výrazná snaha skladateľa nachádzať v akordických súvislostiach určitú modálnu platformu – teda zostavovať farebné spektrum hudby na základe istého kľúča modálnych a tonálnych súvislostí. **Oveľa dôležitejšie než technológia kompozičnej práce, ktorá neraz vyúsťovala až do bravúrne rozohraných úsekov, bola však snaha skladateľa podeliť sa s poslucháčom o svoje najvnútornejšie pocity a duchovné pohnútky**. V duchu najvnútornejších citových záchvevov sa niesla i výpoveď **R. Bergera** **SOFT November music**.

Na tejto kompozičnej práci je zaujímavý dôsledný únik z uvravnosti. Napríklad: z materiálu, z ktorého je utkané jemné poetické pradiivo úvodnej hudby – stupňuje skladateľ veľmi dôsledne dramatický rast; na posluchá-

ča pôsobí predovšetkým to, že len v nepatrnom posúvaní – modifikácii jazyka sa mení výraz. Obrazne povedané tou istou rečou možno hovoriť nežne, ale i extaticky – ba dokonca i panovačne, úderne. I kompozičná štruktúra sa nebadane, no s veľkou trpezlivosťou posúva do iných rovín, pre poslucháča zostáva vpečatená idea prirodzenej jednotnosti.

November Music má svoju filozofiu, ktorú skladateľ prebásnil do neverbálnych poloh. Pokúšať sa vyčítať z tejto hudby program, či artikulovať nejaké postoje – to by bola púha vulgarizácia. Jednoducho, **November Music treba počúvať – je to hudba nesmierne vevravná. Núti človeka zastaviť sa a myslieť**. Pre klaviristku Biancu Sitziusovú napísal **Ilja Zeljenka** skladbu s názvom **Hry pre Biancu – pre klavír a 4 bongá**. Názov vystihuje skladateľov tvorivý zámer: konfrontácia klavíra s bongami je svieža, pútavá, rytmicky bohatá. O tom, že je to skladba poslucháča vďačná, sa snáď ani netreba rozpisovať. **Všetko sa tu pohybuje v rovinách hravosti, ľahkosti a vtipu**. Sú tu, pravda, i epizódy melancholické, kantabilné – no v rámci celkového smerovania zámeru diela ide len o kontrastné nálady, o isté vykompenzovanie výrazovej jednostrannosti a v istom zmysle aj o nastolenie variačnej práce. Záverečná skladba z tohto celého recitálového bloku patrila opäť skladateľovi **C. Kühnlovi** a jeho skladbe **Anverwandlung – Doppelblick Lichtklang – pre klavír a magnetofónovú pásku**. Samotná mg.

Violončelista Ján Slávik

páska znamenala v celej skladbe len zmnoženie, zhustenie klavírnej sadzby. Vplietala sa do živého interpretačného diania veľmi organicky. Naviac, autor sa v tejto skladbe necháva výrazne inšpirovať romantickou hudbou a čiastočne i impresionistickými ponáškami. No sú to len epizódy, ktoré sa vynášajú a vzápätí sa strácajú ako prehavy vidiny. **Doppelblick teda možno chápať jednak vo vzťahoch živej interpretácie s mg. pásom a jednak v konfrontáciách súčasnej hudby s hudbou minulého storočia**.

Po prestávke sa nám mladá nemecká umelkyňa predstavila už v naprosto inom svetle, pretože vo svojej dramaturgii siahla po dielach **L. v. Beethovena – Sonáta E dur op. 109 a R. Schumann – Davidsbündeltänze Op. 6**. Slovom, z interpretky, ktorá je zanieteným propagátorom súčasnej hudby sa stala zrazu rovnako zanietená interpreta klasického a romantického duchovného dedičstva.

Po prvom polčase by človek povedal, že sa Sitziusová jednoznačne orientuje na hudbu dnešných čias – že tu je jej doména. **Dramaturgia koncertu však ukázala, že Sitziusová je nesmierne komplexnou osobnosťou**. Jej Beethoven bol totiž viac než zaujímavý. Bol v ňom názor, nadhľad, samozrejmosť podložená znamenitými klaviristickými dispozíciami. Z hry vyzerala veľká koncentrácia, zvnútornený pohľad na hudbu a schopnosť v maximálnej miere zaujať poslucháča. To isté možno povedať aj o stvárnení už spomínaného Schumannovho diela, kde opäť Sitziusová potvrdila svoje nesporné umelecké hodnoty.

HUDBA A POÉZIA RENESANCIE (A. MENŠÍK – Š. BUČKO)

Súčasťou hudobných slávností nie sú len veľké symfonické a operné podujatia, ale

Skladateľ Peter Martinček a dirigent Eduard Fischer po koncerte

i komorné koncerty, v rámci ktorých sa objavujú najrozmanitejšie nástrojové zoskupenia. Možno si niekto položí otázku, či je správne, že aj takéto koncerty sú včlenené do festivalov. Nazdávam sa, že áno, dramaturgia všetkých veľkých európskych festivalov totiž počíta s takýmito koncertmi. Spomínam to preto, lebo v programovej koncepcii tohtoročného festivalu sa objavil koncert, na ktorom sa dostala k slovu lutna. Presnejšie, lutna v kombinácii s recitáciou. Z histórie vieme, že lutna sa tešila veľkej popularite v 16. storočí. Pravdu povediac, bol som zvedavý ako zareaguje dnešný poslucháč na tento nástroj. Príležitosť sa vyskytla 27. septembra v Mirbachovom paláci, kde sme sa stretli s výberom renesančnej hudby a poézie. Program mal názov **„To čaro plné krás“** a interpretačnými aktérmi boli lutnista **Alois Menšík** a recitátor **Štefan Bučko**. Program koncertu bol zostavený tak, že vždy po určitom hudobnom bloku nasledovala recitácia. Š. Bučko si do svojho programu zvolil **Shakespearea**. A tak po úvodnom bloku hudby zazneli lutnové skladby **Th. Robinsona, J. Dowlanda či A. Le Roya** a vzápätí **monológ z Hamleta**. V ďalšom bloku napríklad skladby **H. Newsidlera, M. Weisse** a bezprostredne po nich **Shakespeareove Sonety (výber)**. V ďalších blokoch dominovala predovšetkým francúzska a anglická renesančná hudba (**P. Attaignant, P. Phalese, P. Boudreau, A. Le Roy, A. De Rippe, J. Dowland** a z Anglicka **pochádzajúci anonymus**). Myslím si, že v rámci značne širokej palety diel sa lutnistovi **A. Menšíkovi** skutočne podarilo **prezentovať tento nástroj a pravdu povediac i vlastné interpretačné čaro**. Obávam sa však, že v dnešnom hektickom svete si tento nástroj už nenájde svoju dávnu popularitu. Je príliš introvertný, ušľachtilý, má v sebe akúsi zvláštnu aristokratickú vznešenosť. Nazdávam sa, že len malá hrstka ľudí nájde v tomto nástroji potešenie. Skladby určené pre lutnu nemožno počúvať vo veľkých dákach, preto tiež vhodne zapadli do rámca tohto koncertu **Shakespeareove monológy**, ktoré veľmi pôsobivo, pravdivo a presvedčivo stvárnil **Štefan Bučko**. **Plne si uvedomil veľkolepú silu Shakespeareových myšlienok – oprel sa o ne a naprosto im dôveroval**. Cítil – a spolu s ním i my, že sú to myšlienky nesmierne aktuálne. Mal som pocit, ako keby boli napísané pre nás. Lutna nám však opäť pripomenula, že sa nachádzame v 16. storočí – v dobe, ktorá je nám oveľa vzdialenejšia než planéty, ktoré spoznáваме v našej slnečnej sústave. Návrat do minulosti je nemožný. **Len prostredníctvom umenia dokážeme prekonať vzdialenosť stáročí. Je preto potrebné a užitočné vracáť sa späť, rozozvučať, historické nástroje**. A snáď i na veľkých medzinárodných hudobných festivaloch. Výber z renesančnej hudby a poézie má svoje miesto na BHS a dúfajme, že takéto programy si nájdu svoje miesto i v budúcnosti. Naviac, historickým nástrojom by sa mala v budúcnosti venovať ešte väčšia pozornosť než doteraz.

CAPPELLA ISTROPOLITANA

V Moyzesovej sieni Slovenskej filharmónie sme sa 29. septembra stretli s **Cappellou Istropolitana**, na čele ktorej stál **rakúsky dirigent Ernst Smole**. Dramaturgia tohto festivalového koncertu bola zaujímavá predovšetkým preto, že sa v nej vtipne konfrontovala hudba 20. storočia s duchovným odkazom minulosti (**Mozart, Copland, Rossini, Sostakovič**). No dobrá dramaturgia ešte neznamená všetko; v konečnom dôsledku ju dopovie interpretácia. A práve z tohto hľadiska by som chcel recenzovať tento koncert.

Cappella Istropolitana so spomínaným hosťujúcim rakúskym dirigentom sa nám

predstavila **Adagiom a fúgou C mol KV 546 W. A. Mozarta** – teda hudbou, z ktorej sa dá vyčítať veľa o interpretačnej úrovni orchestra, dirigenta. Niet pochýb, že Cappella Istropolitana sa skladá z dobrých profesionálov, zdatných muzikantov – no to ešte nestačí. Je potrebné, aby na čele takejto orchestra stála umelecká osobnosť, ktorá „spraví“ z tohto telesa viac než súbor dobrých profesionálov. To sa týka tak práce stáleho dirigenta, ako i hosťujúcich umeleckých osobností. **Dirigent E. Smole sa práve v Mozartovej hudbe nepredstavil v tom najlepšom svetle**. Do atmosféry čarovnej Mozartovej hudby vniesol toľko nepokoja a kolísavých nerozhodností, že pravdepodobne bez dirigenta by orchester podal vyrovnanejší výkon. Nielen, že nemal názor na Mozartovu hudbu, ale pôsobil rušivo svojím gestom, svojím notorickým nepokojom, a to nielen na poslucháča, ale predpokladám, že i na členov orchestra. Konkrétne fúgu tak zneurotizoval, spatizoval a predmatizoval, že z nej vznikla až karikatúra. Po problematickej interpretácii Mozartovej hudby sme sa na chvíľu dostali do úplne iného sveta. **Francúzsky klarinetista Michel Lethiec** prišiel na náš festival s **Koncertom pre klarinet, harfu, klavír a sládkový orchester Aarona Coplanda**. Prirodzene, že každý môže mať na A. Coplanda svoj vlastný názor. Nazdávam sa, že to bol šťastný dramatický čin. Predovšetkým preto, že táto koncertantná hudba priam srší nápadmi a vtipom. Prekrásne džezové intermezzo či skorá paródia na džez je plné hudobných významnôt. Okrem toho A. Copland dal príležitosť sólistovi, aby sa predstavil v plnom lesku. Nuž a francúzsky klarinetista túto príležitosť i využil. Niet pochýb, že Lathiec vie zabávať publikum i efektným pózovaním, ale to asi patrí k jeho personalite. Je zaujímavé, že v Rossiniho **Introdukcii** na mňa tento francúzsky umelec už nepôsobil tak samozrejme. Predovšetkým treba povedať, že muzikantsky preexponované dynamické zlomy pôsobili neprirodzene, nepresvedčivo. Okrem toho, Lethiec sa priam vyžíva v schválnostiach: tam, kde si hudba žiada dynamicky vzostupnú líniu – on zrazu ustupuje do úzadia a úplne sa stráca. Možno to pôsobí brilantne, vzletne, zaujímavo, ale akosi to ide „proti srsti“, je to proti hudobnej logike. Po úsmevnej a bezstarostnej Rossiniho hudbe sme sa započúvali do **Komornej symfónie op. 110 D. Šostakoviča**, do hudby, ktorá si vyžaduje hlboké zamyslenie – stotožnenie sa s tragickými pocitmi, ktoré sprevádzajú túto skladbu, o ktorej vieme, že bola napísaná na pamäť obetiam fašizmu. Počul som toto dielo v nespočetných interpretáciách, no všetko sa tentoraz dialo bez integrujúcich dirigentskej osobnosti. Mal som pocit, že rakúsky dirigent E. Smole bol v tejto hudbe duchom neprítomný. Jeho výkon mal čiste technický – „dispečerský“ charakter. Skutočne tu **nebol žiadny obviňujúci orchester – ved’ ten profesionálne zahrál všetko**. Len chýbal tomu duch, dar integrujúcej dirigentskej osobnosti.

DUO ZSAPKOVÁ – ZSAPKA

Komorné duo **Dagmar Zsapkovej-Šebestovej – flauta** a **Jozef Zsapka – gitara** sa predstavil festivalovému publiku 2. októbra v Klariskách. Program tohto koncertu bol zostavený zo skladieb venovaných manželom Zsapkovým. (Len pre informáciu milovníkov tohto komorného žánru uvádzam, že vydavateľstvo Opus pripravuje gramoplatňu s názvom **The Dedications**; v rámci ktorej sa stretneme s dielami, ktoré odzneli na spomínanom koncerte.)

pokračovanie na 7. str.

dokončenie zo 6. str.

V úvodnej časti programu odznela skladba **Štěpána Raka** (1945) s názvom **Giordano Bruno**. Pre skladbu je príznačné spájanie kantilén s dramatickými prvkami. Poslucháč má pocit, že sa tu stretávajú talianske canzonetty so vzrušujúcimi a konfliktnými hudobnými zápletkami. Sú tu i drobné ponášky na renesančnú hudbu, ako vedomé hudobné asociácie na Giordana Bruna. Interpretácia veľmi plasticky vykreslila spätosť lyrických partíí s fenoménom dramatickým. Ruský skladateľ **Igor Rechin** (1941) venoval manželom Zsakovcom skladbu s názvom **Springflower, divertimento pre flautu a gitaru**. Táto skutočne jasná hudba je obdarená ľahkosťou, úsmevnou pohodou. Azda len malé meditácie uprostred tejto radostnej atmosféry chcú upozorniť človeka na pomínutelnosť života a na prchavosť radosti a šťastia. V záverečnej časti však opäť skladateľ stupňuje rozkoš a hravosť nálad.

Z pera toho istého skladateľa pochádza i skladba **TA-BO-SA**. Ide tu vlastne o stretnutie troch tancov Tanga, Bossa nova a Samby. Sú to však len tvorivé východiská, z ktorých sa rodia vlastné hudobné nálady. Interpreti v tejto hudbe nechceli zvýrazniť len tanečnosť, ale snažili sa ju obdať i nehou, či lyrizmom a potom i čarom komornej atmosféry, ktorá dokáže i temperamentné polohy vysloviť šeptom. Slovenský skladateľ **Peter Martinček** venoval manželom Zsakovcom skladbu

The Little Fooleries. Islo tu vlastne o premiéru skladby – podobne ako v prípade I. Rechina **TA-BO-SA**; Peter Martinček (1962) využíva v tejto hudbe širokú paletu výrazových, technických a farebných možností oboch nástrojov. Skladba teda obsahuje prvky, v ktorých sa dostáva k slovu zvnútornený pohľad na svet, uvažovanie nad zmyslom vlastnej výpovede. V tejto hudbe sa však dostáva k slovu i hravosť rytmických nápadov, neskrotná živelnosť a ľahký tanečný krok. Úlohou interpretácie bolo skĺbiť tieto kontrastné fenomény hudby.

Americký skladateľ **David Babcock** (1956) sa v dramaturgii programu ocitol dvakrát. Najskôr v **Bratislavskej suite op. 39**, ktorá mala na tomto koncerte premiéru a vzápätí v skladbe s názvom **When the Sun Comes Again op. 34**. V Bratislavskej suite autor vytvára rozmanité hudobné obrázky o našom meste. Ide tu o drobné impresie pospájané do mozaikovitého obrazu. V ďalšej spomínanej skladbe Babcock spája mnohoraké kompozičné a štýlové prvky. Napríklad je tu sprítomnený džez, impresionistické kreácie a prvky populárneho jazyka – tie integrujúce prvky sú obsiahnuté v tvorivej sile a prítlačnosti jeho kompozičnej poetiky. Záverečná časť koncertu patrila skladbám **Dušana Martinčeka** (1936) **Elégia**, **Ragtime** a **Bonjour Monsieur Picasso**. Už zo samotných názvov jednotlivých skladieb je zrejmé, že autor na-

Na otváracom koncerte vystúpilo Moyzesovo kvarteto

stoluje veľmi kontrastný duchovný svet. Ved Elégia je skôr úvahou, zamyslením, zastavením sa. Ragtime akoby pokračoval v odraze Scotta Joplina a spomienka na Picassa nadväzuje na španielsky hudobný kolorit. Toto rozmanité spektrum nálad vytvorilo priestor interpretom, v rámci ktorého bolo možné demonštrovať paletu skutočného komorného muzikovania. V rámci tohtoročného festivalu vystúpilo šesť komorných hudobných telies – z toho jedno zahraničné. Nazdávam sa, že je to viac než málo. Dovoľm si povedať, že je to mierne povedané podcenenie komornej hudby ako žánru. Nechcem tým povedať, že v oblasti symfonických, vokálnych, dirigentských či sólistických osobností by bol nadbytok zahraničných hostí, ale v oblasti komornej hudby sme boli na tom najhoršie.

JÁN SLÁVIK – DANIELA RUŠO

4. októbra sme sa stretli v Mírbachovom paláci s violončelistom **Jánom Slávikom** a klaviristkou **Danielou Rušou**. Program tohto violončelového recitálu bol zaiste mimoriadne príťažlivý najmä pre milovníkov hudby 20. storočia (S. Barber, B. Martinů) a súčasnej slovenskej hudby (I. Zeljenka, V. Godár).

V úvodnej časti koncertu sme sa započúvali do hudby **Samuela Barbera**, do jeho **Sonáty pre violončelo a klavír**. Barber v tejto hudbe nepretržite osciluje medzi romantickou kompozičnou poetikou a novými prúdmi, ktoré sa zrodili v prvej polovici nášho storočia. No romantická kantabilnosť je v podstate sprievodným fenoménom celého Barberovho diela.

Pôsobivá je dôverná znalosť oboch nástrojov – ich vzájomná prepojenosť a rovnocennosť. Intepreti podčiarkli práve tento aspekt Barberovej hudby a dôsledne ho uplatňovali v priebehu celej skladby. V podstate ten istý princíp komorného muzikovania a naprostej instrumentálnej vyváženosti, rovnocennosti oboch nástrojov sa vzťahuje aj na **Sonátu č. 2 pre violončelo a klavír B. Martinů**. Zatiaľ čo Barber duchovne čerpal z romantickej kompozičnej poetiky, Martinů nachádza inšpiračné východiská skôr v hudbe francúzskych impresionistov, českej hudbe a čiastočne i v neoklasických impulzoch, ktoré boli

nesmierne životaschopné v prvej polovici nášho storočia. Kompozične je violončelová sonáta B. Martinů stavebne rozsiahlejšia než Barberova, no ani tu nestojí v popredí virtuozita oboch nástrojov. Hudobná reč B. Martinů je zahľadená do seba. Prihovára sa skôr septom, dôverne, v zasnených kantilénach posvätnosťou a bážňou. Ešte i v hravosti a rozpustilosti je krekosť, zdržanlivosť, túžba zostať s poslucháčom v dôvernom komornom kontakte. Je dobré, že interpreti nepreforsirovali dramatické polohy tejto hudby, že ju správne dynamicky dávkovali. U oboch interpretov rovnako cítiť, že intenzívne prežívajú komornú hudbu.

Druhá polovica programu patrila slovenskej hudbe. Najskôr to bola **Zeljenkova Hudba pre violončelo a klavír**. V tomto diele mi moment už spomínaného sebaopakovania neprekáža. Pociť spontánnej, živelnéj radosti z hudby je väčší než hľadanie spätosti s hudbou v minulosti napísanou. Isté však je, že mimoriadna technická náročnosť tohto diela naozaj preverila znamenité interpretačné dispozície oboch sólistov. Ved oba nástroje tu vedú nepretržitý dialóg medzi sebou v rámci rozmanitých metroritmických a melodických okruhov evolučných a fantazijných. Záverečná časť tohto mimoriadne pôsobivého koncertu patrila **Godárovej Sonáte na pamäť Viktora Sklovského**. Ide o dielo, o ktorom som už písal na stránkach našej odbornej tlače, no nič nie je zaujímavejšie, ako po čase sa opäť vrátiť k dielu, najmä vtedy, ak nás oslovilo ako umelecká hodnota. Tak teda ako sa pohral čas s Godárovou hudbou? Ublížil jej? Alebo ju ponechal v jej pôvodnej príťažlivej kráse? Možno sú tieto otázky prenáhlené, priskore; ved až po niekoľkých desaťročiach sa začínajú kryštalizovať nefalšované hodnoty. Zatiaľ (a to aj po viacnásobnom počúvaní) je Godárova skladba stále pôsobivá. Nevysťahovalo sa z nej čaro prvého stretnutia – jej sviaťotný šat. V Godárovej Sonáte sa jedinečne reflektuje minulosť, prítomnosť a budúcnosť skoro ako v tzv. sférických trojuholníkoch, kde sa čas stáva nositeľom inej kvality. Godár sa drží jedinej myšlienky a tú posúva do rôznych horizontov, do rôznych videní a obrazov, ktoré sú viac než púhou variáciou.

IGOR BERGER

Japonský huslista Takayoshi Wanami

Jazzová legenda

Nie je to po prvýkrát, čo sa na BHS objavil jazzový koncert alebo iná „neeurópska“ hudba, ktorá pre toto podujatie nie je typická. Určite však po prvý raz účinkovala na festivale taká jazzová hviezda, ako je trúbkar **Art Farmer**. V jazze je mnoho dobrých hudobníkov, nie všetci však znamenajú pre jeho históriu a rozvoj toľko, ako práve Art Farmer. V 50. rokoch sa zaslúžil o modifikáciu bebopu, jazzového štýlu, ktorý v tomto období predstavoval v Amerike hlavný jazzový prúd. Tu aj spolupracoval s mnohými významnými osobnosťami, až neskôr, koncom 60. rokov sa usadil vo Viedni. Hľadal si tu vhodných partnerov pre svoju hudbu a s jednou zo svojich posledných formácií, založenou v roku 1980, prišiel po niekoľkých rokoch aj do Bratislavy. Približne v týchto intenciách by sme mohli hodnotiť aj festivalový koncert. Mnohým hviezdam totiž po rokoch tleskame už len z úcty k ich „šedinám“ a historickému vkladu. V tomto prípade to však tak nie je. Art Farmer si ponechal všetky atribúty jazzového veľikána, či legendy aj po rokoch. Poslucháči mohli obdivovať jeho kultivovaný tón, ktorý „vyprskne“ počas hry vždy vtedy, keď je potrebné vygradovať pasáž, alebo cítiť, že emócie sú práve v tejto chvíli „nahromadené do prasknutia“. Dôsledne pracuje s pauzou, ticho má v jeho improvizáciách osobitné miesto, aby mohlo vzniknúť napätie, alebo aby upozornil na daný prvok, nápad. Typický americk-

ký feeling jazzových klubov, či pouličnej atmosféry veľkomesta preniesol do baladicky ladených evergreenov. V jeho podaní vyznievali dávno obohrané štandardy ako originál-

Art Farmer

Snímky: ČSTK, D. Jakubcová, M. Jurík

ne skladby s nefalšovanou blue atmosférou, či nostalgiou (T. Monk: Round About Midnight, Blue Monk...)

Jeho hra vyznievala vyrovnaná, isto a dokazovala, že tu ide o hudobníka s veľkými skúsenosťami a umom. Napriek tomu sa pri komentároch vyjadroval napríklad o Theloniovi Monkovi ako „o veľkom hudobníkovi“. Ako skúsený jazzman, ktorý sa stará o dobrý výkon svojich kolegov na javisku sa prejavil i tentokrát. Za klaviristu Fritz Pauera z Rakúska zo stabilnej formácie Art Farmer Quintet totiž tentokrát zaskakoval mladý hudobník Oliver Kent. I keď v tomto prípade bolo predsa len cítiť odlišnosť prístupu klaviristu, nebolo to poznať na celkovom výkone skupiny. Oliver Kent je viac „mysliacim“ klaviristom a počas improvizácií vyhľadáva v skladbe rozličné tonálne a harmonické súvislosti s danou predlohou, či štandardom. Tým je jeho prístup viac intelektuálny. Jeho hra je však zaujímavá a úsporná, aj keď je miestami trochu rytmicky ťažkopádnejšia. To nemožno rozhodne povedať o **brazílskom kontrabasistovi Paolovi Cardoso**, ktorý má zmysel pre citlivé vedenie kontrabasových línii počas improvizácie sólistu, vie ho podržať a podporiť. Veľmi temperamentne sa prejavil pri svojich sólových pasážach a ukázal sa ako melodicky citlivý hudobník. Z jedného nápadu dokáže veľmi pekne vystavať celú improvizáciu.

Zo všetkých hudobníkov najextrovertnejšie pôsobil saxofonista **Harry Sokal** z Rakúska. Svojimi „kaskádami“ technických pasáží zaplavil obecenstvo. Tým často „obišiel“ nápad, alebo sa vyhol hlavnej štandardnej melódii, ale vyjadril napätie skladby, docíliť jej

bravúrnosť, či objavil nový výraz – paródiu. V úzadí, ale s istotou presne rytmicky citiaceho hráča na bicie nástroje, sa držal **Joris Dudli** z Rakúska. So všetkými polyritmickými úsekmi si poradil ľahko a s nadhľadom. Dokonca som mala dojem, že sa realizuje práve vtedy, keď si s nimi môže pohrávať. Jeho hra bola premyslená, nie úmyselne komplikovaná a bohatá v sôlach na rozličné „rytmické kombinácie“ a nuansy. Joris Dudli sa nesústreďoval iba na jeden nápad, ale prinášal ich naráz niekoľko.

Snáď najbližšie k mysleniu trúbkara Art Farmera mali saxofonista Harry Sokal a kontrabasista Paolo Cardoso. Koncert kvinteta však rozhodne patrili nielen medzi zaujímavé a pútavé zážitky BHS, ale aj príjemné chvíle a významné historické podujatia Bratislavy.

YVETTA LÁBSKA

Harry Sokal

SPOLOK SLOVENSKÝCH SKLADATEĽOV, SLOVENSKÝ ROZHLAS, SLOVENSKÝ HUDOBNÝ FOND, SLOVENSKÁ HUDOBNÁ SPOLOČNOSŤ, SLOVENSKÝ ĽUDOVÝ UMELECKÝ KOLEKTÍV A KONZERVATÓRIUM V BRATISLAVE

usporiadajú 16. ročník
festivalovej prehliadky

NOVÁ SLOVENSKÁ HUDBA

v dňoch 22. – 28. novembra 1992

22. 11. 1992 (nedeľa)

18.00 h – Vernisáž výstavy (výtvarné diela hudobných umelcov)

Slovenský rozhlas – vestibul pred Štúdiom I.

19.30 h – Organový koncert
S. Hochel, V. Kubička, M. Novák a I. Hrušovský

Slovenský rozhlas – Koncertné štúdio

Účinkujú I. Skuhrová, J. V. Michalko, E. Kamrlová, I. Szabó, L. Neshyba a M. Doboš

23. 11. 1992 (pondelok)

16.30 h – Komorný koncert
D. Martinček, I. Szeghyová, V. Didi, J. Zimmer, M. Kořínek a T. Andrašovan

Slovenský rozhlas – Štúdio II.

Účinkujú D. Konrad (SRN), J. Pěruška (Praha), M. Doboš, D. Turňová, Z. Hrašková, J. Vaculová, N. Bezeková, J. Saparová-Fischerová, T. Lenková, D. Kardošová a D. Stankovský

19.30 h – Koncert folklórnej hudby
M. Dudík, J. Kružliak, M. Járek, O. Demo, J. Stráňavský, Š. Molota, J. Dubovec, I. Dubecký, P. Jantoščiak, S. Stračina, M. Šmíd, A. Móži, J. Malovec, L. Burlas, P. Bagin, H. Domanský a T. Salva

Slovenský rozhlas – Koncertné štúdio

Účinkujú D. Švajdová, F. Mucha, J. Ambróz, J. Peško, B. Hrebeňárová, J. Kružliak, A. Vargicová, VAJANA, Detský spevácky zbor SR, Š. Molota, M. Dudík, P. Bagin, J. Malovec a M. Šmíd. Hrá OLUN RADIO BRATISLAVA

24. 11. 1992 (utorok)

15.00 h – Ladislav Burlas: Čertoviny (tanečná rozprávka)
Umelecká scéna SLUK-u – Rusovce
Réžia: J. Quittner, choreografia: J. Moravčík, dirigent: P. Procházka

19.30 h – Komorný koncert
A. Zemanovský, I. Konečný, H. Domanský, J. Kowalský, L. Holoubek a I. Burlas

Slovenský rozhlas – Štúdio II.

Účinkujú O. Hromadová, H. Gáfforová, E. Kojanová, P. Drlička, M. Vavro, K. Roško, M. Škuta, D. Buranovský, P. Novotný a Moyzesovo kvarteto

25. 11. 1992 (streda)

16.30 h – Komorný koncert
N. Bodnár, J. Beneš, E. Krák, J. Malovec a J. Gahér

Slovenský rozhlas – Štúdio II.

Účinkujú V. Čuchran, F. Majcher, S. Zamborský, J. Illéš, M. Števoe, Slovenské kvarteto, Moyzesovo kvarteto a D. Rusó

19.30 h – Symfonický koncert
F. Poul, I. Dibák, J. Podprocký, A. Moyzes, D. Kardoš

Slovenský rozhlas – Koncertné štúdio

Účinkujú E. Holíčková, J. Ďurdina, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu diriguje R. Stankovský

26. 11. 1992 (štvrtok)

16.30 h – Koncert komornej a elektroakustickej hudby
R. Gašparík, V. Kubička, R. Rudolf, P. Zagar

Slovenský rozhlas – Štúdio V.

Účinkuje súbor SOCIETA RIGATA, realizácia Elektroakustické štúdio Slovenského rozhlasu v Bratislave

19.30 h – Komorný koncert
P. Bagin, V. Bokes, J. Pospíšil, P. Malovec a L. Kupkovič

Slovenský rozhlas – Štúdio II.

Účinkujú D. Kardošová, V. Stracenská, J. Čížmarovič, T. Gaál, P. Bubeníček, K. Paprčka, M. Števoe, J. Mitošinka, E. Culinka a Moyzesovo kvarteto

27. 11. 1992 (piatok)

16.30 h – Komorný koncert z tvorby pre deti a mládež

Konzervatórium – Koncertná sieň

Účinkujú poslucháči hudobných učilíšť Slovenska

19.30 h – Juraj Hatrík: Adamove deti, hudobná tragifraška v 7. obrazoch

Štúdio S – (nám. 1. mája č. 5)

Účinkujú I. Neshybová, A. Kohútiová, M. Nitranová, M. Repková, I. Ožvát, J. Ďurdiak, Peter Poldauf, L. Neshyba
réžia: P. Smolík, dirigent: M. Vach

28. 11. 1992 (sobota)

16.30 h – Komorný koncert
L. Rajter, P. Martinček, P. Šimai, J. Hatrík a P. Cón

Slovenský rozhlas – Štúdio II.

Účinkujú J. Čížmarovič, A. Tóthová, S. Čapová, D. Martinček, A. Kohútiová, V. Kellyová, J. Hatrík, P. Cón, A. Ulická, P. Drlička

19.30 h – Komorný koncert
I. Parík, J. Sixta, I. Zeljenka, T. Salva a M. Bázlik

Slovenský rozhlas – Štúdio II.

Účinkujú V. Stracenská, J. Kundlák, Z. Poulová, J. Luptáčík st., A. Jaško, J. Luptáčík ml., P. Toperczer, Slovenské dychové kvinteto a Moyzesovo kvarteto.

Zmena programu vyhradená!

Predpredaj vstupeniek 1 hodinu pred začiatkom koncertu v Slovenskom rozhlase.

Informácie na tel. č. 33 35 32, 33 52 91.

CELOSLOVENSKÁ KONFERENCIA Slovenskej Hudobnej Spoločnosti

Dňa 3. októbra 1992 sa v Divadelnom štúdiu VŠMU konala I. celoslovenská konferencia Slovenskej hudobnej spoločnosti. Pri prezentácii dostali delegáti delegačný listok, prihlášku do diskusie, návrh stanov SHS, kandidátku členov Rady SHS, Hudobný život č. 17, v ktorom bola informácia o činnosti SHS za uplynulých päť rokov a listky na koncert „Poeta Komenského“ v rámci BHS.

Konferenciu otvoril prof. M. Jurkovič. Privítal delegátov z jednotlivých odbočiek zo Slovenska a hostí z hudobných inštitúcií, osobitne predsedkyňu Českej hudobnej spoločnosti p. Milu Smetáčkovú.

Minútou ticha si účastníci konferencie uctili zosnulých členov spoločnosti, za všetkých bol konkrétne spomenutý čestný predseda SHS prof. Ján Cikler.

Delegáti schválili rokovací poriadok a zvolili členov mandátovej, volebnej a návrhovej komisie.

Mandátová komisia: P. Drlička, N. Rašiová, J. Rógel

Volebná komisia: E. Michalová, E. Langsteinová, S. Fečková

Návrhová komisia: M. Lengyel, G. Vajda, O. Podstavková

Prof. M. Jurkovič predniesol správu o činnosti SHS od ustanovujúcej konferencie v roku 1987, Dr. M. Zelenay revíziu správu. O nových stanovách SHS informovala JUDr. Janáková. Prednesené pripomienky zakomponuje do definitívnej podoby stanov. Diskusiu otvoril doc. J. Hatrík rozsiahlym príspevkom o činnosti pedagogickej sekcie. Okrem iného predložil návrh na autonomizáciu pedagogickej sekcie a jej transformáciu na Asociáciu učiteľov hudby Slovenska s právnou subjektivitou.

Prítomní pedagógovia prijali návrh a podporili jeho realizáciu. Predmetom rozsiahlej diskusie bolo rozhodnutie ministra školstva

a vedy zrušiť oddelenie umeleckého školstva na MŠV SR.

K problematike sa vyjadrili viacerí delegáti a navrhovali zaslať ministrom otvorený list. Text listu sme publikovali v predchádzajúcom čísle Hudobného života.

Dr. Ján Holíčka spolu s prof. I. Paríkom informovali o činnosti Hudobnej mládeže a o pripravovanom rozdelení Českej a Slovenskej hudobnej mládeže.

Doc. J. Podhoranský prišiel s návrhom hľadať nové formy získania finančných prostriedkov pre činnosť SHS.

Cenným príspevkom bolo vystúpenie p. M. Smetáčkovej. Pozdravila účastníkov konferencie v mene vedenia ČHS, vyjadrila nádej na dobrú spoluprácu i v budúcnosti.

I. Medňanská informovala o nadväzovaní kontaktov s pedagógmi v zahraničí a o príprave konferencie FAS.

Po ukončení diskusie delegáti zvolili 21-člennú Radu SHS v zložení podľa počtu hlasov: M. Jurkovič, J. Hatrík, I. Parík, I. Medňanská, L. Mokry, J. Holíčka, J. Szelepesényi, E. Michalová, M. Lengyel, P. Čerman, Š. Čurilla, E. Langsteinová, M. Zelenay, P. Drlička, V. Režuchová, P. Michalica, E. Fischerová, J. Pazdera, P. Lipa, P. Polák, K. Cenková.

Návrhová komisia predniesla návrh uznesení konferencie, ktorý delegáti konferencie schválili spolu s textom otvoreného listu ministrom školstva a vedy SR.

Po ukončení konferencie sa zišli členovia rady a zvolili za predsedu Slovenskej hudobnej spoločnosti prof. Miloša Jurkoviča.

Referát prof. M. Jurkoviča, doc. J. Hatríka, revíziu správu a uznesenia I. celoslovenskej konferencie SHS uvádzame v plnom znení.

PRÍHOVOR PREDSEDU SHS PROF. MILOŠA JURKOVIČA

Vážení kolegovia, dámy a páni, vážení hostia,

pred týždňom otváral pán minister kultúry Bratislavské hudobné slávnosti slovami: „Nebude azda prepať, ak poviem, že Slovensko je hudobná veľmoc“. Je nesporné príjemné uvedomiť si takú pozitívnu skutočnosť a v duchu si predstaviť silu profesionálneho hudobného života na Slovensku – od vynikajúcich skladateľov, brilantných inštrumentalistov a hudobných teles až po žiarivé stálice speváckeho neba a osvietených muzikológov. Áno, Slovensko je hudobná veľmoc.

Desaťročiami však narastala disproporcija medzi profesionálnymi tvorcami hudby a medzi adresátom ich umeleckých snáh, ktorým láska k hudbe nebola dostatočne vstúpovaná v škole ani v rodine. Ti, ktorí ste prítomní v tejto sieni, patríte k tým, ktorí si dávno uvedomili nedostatky školskej i mimoškolskej hudobnej výchovy a osvetu a každý z nás začal prispievať svojou prácou k zlepšeniu tejto situácie. Snahy jednotlivcov koordinovala v sedemdesiatych rokoch SSHV, v osemdesiatych vzniká na pôde bývalého ZSS komisia pre otázky HV a v r. 1987 Slovenská hudobná spoločnosť. Tým, že na rozdiel od bývalých umeleckých zväzov SHS nepredstavovala mocenskú štruktúru, ale nezištné odovzdanie sa zámeru zvýšiť hudobnosť slovenského národa, bolo možné zachovať kontinuitu jej činnosti, ktorá – dovoľujem si tvrdiť – vo svojej šírke a intenzite ďaleko presahuje činnosť inak orientovaných umeleckých organizácií. Ak by som sa mal v tejto správe zmieniť o všetkých akciách, ktoré organizovala SHS či už sama alebo ako spoluorganizátor, nestačil by na to vymedzený čas. Dovoľte preto, aby som len stručne charakterizoval hlavné smery našej činnosti.

Komisia a združenia Slovenskej hudobnej spoločnosti.

Od roku 1987 sa výrazne aktivizovala **Komisia pre zborový spev**, v ktorej pod vedením Dr. Štefana Klímu pôsobia aktívni zborníci a skúsení hudobní skladatelia. Pripravovali plán činnosti – účasť jednotlivých odborníkov v porotách súťaží, festivalov, odborných komisiách a spoluprácu pri organizovaní významných podujatí ako je zborový festival „Mládež spieva“, festival grécko-katolíckych speváckych zborov, festivaly na strednom a východnom Slovensku. Rozsiahlou spoluprácou bola i príprava medzinárodného festivalu pri príležitosti 700. výročia udelenia mestských práv Bratislave. V poslednom období sa výrazne podieľa i na organizovaní školenia vedúcich katolíckych speváckych zborov. Ďalšie školenia sa plánujú v úzkej spolupráci s cirkevnými úradmi.

Postupom času, keď sa od r. 1990 naskytla možnosť združovať sa samostatne alebo na iných platformách, vplyv v oblasti zborového spevu začala preberať mladšia generácia zborníkov.

Združenie pre starú hudbu sa ustanovilo pod vedením Dr. Pavla Poláka, CSc. Svoju činnosť zameriavalo združenie na oblasť profesionálnu a na oblasť amatérsku, osvetovú. K vydatým podujatiam patrí seminár doc. Z. Růžickovej na Konzervatóriu v Bratislave, prednáška J. Stivína ilustrovaná zvukovými ukázkami, stretnutie s národným umelcom B. Warchalom pri príležitosti jeho životného jubilea, prednášky Dr. P. Poláka a M. Hulko-

ovej v Moyzesovej sieni. Odborne a organizačne najnáročnejšou bola konferencia s medzinárodnou účasťou „Vzájomné vzťahy v stredoeurópskom priestore v 2. polovici 18. storočia“. Na organizovaní konferencie sa podieľali viaceré organizácie, ale najmä zásluhou Dr. P. Poláka sa stretla s veľmi kladným ohlasom u domácich i zahraničných účastníkov.

Združenie F. Liszta patrí stále k najaktívnejším združeniam s pravidelnou činnosťou zásluhou spoluzakladateľa a tajomníka prof. L. Schleicher a čestného predsedu prof. E. Rajtera. Mesačne organizujú stretnutia členov združenia s cieľom dobre poznať dielo F. Liszta. Raz do roka pripravujú zájazd na miesta, kde žil a pôsobil F. Liszt. Pri príležitosti 10. výročia založenia združenia za pomoci SHS pripravili slávnostný koncert a vydali zborník o činnosti združenia.

V zmysle poslania Slovenskej hudobnej spoločnosti starať sa o tvorivý odkaz veľkých osobností slovenskej a svetovej hudobnej kultúry predsedníctvo podporilo založenie združení v rámci regiónov. Pre západoslovenskú oblasť vzniklo Združenie M. Schneidra-Trnavského, pre stredné Slovensko Združenie J. Levoslava Bellu a pre východné Slovensko Združenie M. Moyzesa. V roku 1990 miestne hudobné inštitúcie a odborníci začali zakladať nadácie. Ich činnosť sa vyvíja samostatne s tým, že vo vedení sú i zástupcovia SHS. Spoločnosť je aj medzi zakladajúcimi členmi, prispela požadovaným finančným príspevkom.

Skladateľská súťaž A. Moyzesa má za cieľ upevňovať skladateľskú a pedagogickú odkaz národného umelca A. Moyzesa a vytvoriť priestor pre uplatnenie práce mladých skladateľov a ich pedagógov. V tomto roku budú vyhlásené výsledky 3. ročníka súťaže, ktorá sa vypisuje každé dva roky pre poslucháčov konzervatórií, VŠMU a čerstvých absolventov. Víťazné skladby odzneli v rámci Prehliadky novej slovenskej tvorby alebo boli nahrať v rozhlas. Notový materiál pripravil Slovenský hudobný fond.

Združenie pre džez a Združenie pre dycho-
vú hudbu začalo svoju činnosť na pôde Slovenskej hudobnej spoločnosti. Postupom času sa združenia osamostatnili a sú kolektívnymi členmi SHS.

V Slovenskej hudobnej spoločnosti začal vyvíjať činnosť obnovený Spolok cirkevnej hudby (Kirchenvereinmusik), ktorý viedol prof. A. Albrecht. V súčasnosti je kolektívnym členom SHS.

Slovenská sekcia Združenia učiteľov sláčikových nástrojov ESTA požiadala SHS o kolektívne členstvo a pomoc pri organizovaní podujatí. Prezidentom je doc. Peter Michalica, tajomníkom prof. J. Albrecht. Člen vedenia prof. M. Jelínek sa v tomto roku stal členom päťčlennej európskej Rady ESTA, ktorej predsedom je J. Menuhin.

Medzi kolektívnymi členmi je aj slovenská sekcia združenia učiteľov klavíra EPTA, ďalej orchestre, zborové telesá, niektoré ZUŠ a redakcie hudobných časopisov.

Činnosť SHS je dotovaná príspevkom MK SR, ktorého rádo ve polmilionový objem je veľmi skromný a je zlomkom dotácie, ktoré dostávajú iné umelecké únie a asociácie. Snahou vedenia SHS bolo preto získať alternatívne zdroje na rozšírenie svojej činnosti. Patrí sem predovšetkým každoročne uzatváraná Dohoda o spolupráci medzi MŠMŠ SR a SHS, na základe ktorej ministerstvo dotuje niektoré pedagogicky zamerané aktivity našej Spoločnosti.

Rovnako je potreba spomenúť zmluvu so Slovenským hudobným fondom, na základe ktorej Pedagogická sekcia SHS môže bezplatne využívať priestory strediska Hudba a mládež v Petržalke pre svoje aktivity.

Činnosť SHS sa však predovšetkým môže realizovať vďaka nezištnej a obetavej práci jej členov, ktorí za svoju neraz veľmi náročnú aktivitu nedostávajú okrem úhrady prípadných cestovných výloh žiadnu odmenu. Rád využívam túto príležitosť k tomu, aby som vyslovil úprimnú vďaka všetkým členom SHS, ktorí priložili ruku k dielu tam, kde to bolo potrebné.

Od založenia SHS uplynul istý čas a veľa sa

zmenilo nielen v nej, ale aj v našom štáte. Z tohoto pohľadu sú doterajšie Stanovy SHS dávno nefunkčnou listinou. Vo vedení SHS sme uvažovali o nových stanovách a predkladáme vám ich návrh, ktorý každý účastník dostal. Sú podstatne stručnejšie, obsahujú novú terminológiu a čo je podstatné, predpokladajú možnosť dosiahnutia právnej subjektivity akejkoľvek zložky SHS, ktorá bude mať o to záujem.

Pri úvahách o výške členského poplatku sme napriek inflácii navrhli zvýšenie len na 40 Kčs, ktoré budú použité na zabezpečenie centrálnej administratívy a predpokladáme, že okrem tohoto základného poplatku si každá zložka môže určiť vlastný členský poplatok, určený len pre jej vnútornú činnosť.

Budeme žiadať delegátov našej konferencie, aby sa v diskusii k návrhu stanov vyjadrili a navrhli prípadné doplnky a zmeny. V záujme koordinovania všetkých pozitívnych snáh na poli slovenskej hudobnej kultúry sa pripájame k návrhu Slovenskej hudobnej únie konštituovať Slovenskú hudobnú radu ako poradný zbor ministra kultúry, ktorý by bol zložený zo špičkových odborníkov, zastupujúcich všetky oblasti hudobnej kultúry celého Slovenska. Slovenská hudobná rada by okrem tejto funkcie zameranej dovnútra Slovenska bola vhodným článkom medzinárodnej hudobnej spolupráce, predovšetkým v Medzinárodnej hudobnej rade UNESCO.

Vážení prítomní, žijeme v období, ktoré je pre slovenský národ veľmi významné. Stojíme na prahu dovŕšenia a kodifikovania našej národnej emancipácie. Završuje sa tým proces, ktorý vlastne začal v minulom storočí. Pre nikoho z nás nie je možné, aby v tomto období zostal bokom od tohoto procesu. Považujem za veľmi prezieravé, že SHS ako národná spoločnosť je úplne samostatne konštituovaná a že jej niektoré zložky získali členstvo v medzinárodných organizáciách ako reprezentanti Slovenska – konkrétne Pedagogická sekcia v ISME a učiteľia sláčikových nástrojov v ESTA. Podobné osamostatnenie pripravujeme aj v ďalších zložkách SHS, predovšetkým v Hudobnej mládeži, kde prof. I. Parík už urobil prípravné kroky.

Toto všetko sú však viac-menej formálne kroky, dôležité je uvedomiť si súčasnú úlohu SHS v realite dneška:

Národná emancipácia sa celkom prirodzene realizuje cez duchovné a kultúrne hodnoty. Z tohoto hľadiska je neobyčajne dôležité posilňovať tú časť národného povedomia, ktorá sa k nám dostáva prostredníctvom hudobného umenia. Ak si uvedomíme, že povedzme k literárnym a dramatickým hodnotám slovenskej kultúry sa naša mládež predsa len ako-tak ľahšie dostane či už cez výuku slovenského jazyka, alebo cez televíziu a rozhlas, v oblasti hudby je situácia azda najhoršia. Kombinácia nedostatkov hudobnej výchovy spolu s atakom elektroniky, prenášajúcej prevažne jednostranne zameranú dramaturgiu pop-music vedie doslovné k strate národnej hudobnej identity veľkej časti populácie. Širokospektrálne aktivity SHS tu majú možnosť a povinnosť všetkými kanálmi a prostriedkami pôsobiť na povedomie predovšetkým mládeže, ale aj dospelých.

Tu je naša úloha, ktorú chceme a sme voči nášmu národu aj povinní splniť čo najlepšie.

Snímka M. Jurík

Pedagogická sekcia Slovenskej hudobnej spoločnosti

REFERÁT DOC. JURAJA HATRÍKA

Od začiatku existencie Slovenskej hudobnej spoločnosti tvorila Pedagogická sekcia ťažisko a jadro jej činnosti. Nebolo to však hneď tak jasné ako v súčasnej dobe. Príčiny tkveli najmä v pomeroch, ktoré vládli v školstve pred novembrom 1989. Možnosti seberealizácie učiteľov umeleckej výchovy boli skreslené oficiálnou ideológiou, kým motivácia k tejto seberealizácii sa strácala v podradnom postavení učiteľa všeobecne. A tak členstvo v SHS sa v podstate týkalo iba jednotlivcov, ktorí v ňom videli doplnujúcu sféru záujmu, akéhosi koníčka, priestor na prácu z nadšenia pre vec.

Ponovembrové úspechy reformných iniciatív, voči rezortu školstva nie sú zatiaľ zďaleka prenikavé – podradné postavenie umenia vo výchove a vzdelávaní pretrváva – ale sebavedomie a nároky učiteľskej obce v tejto oblasti predsa len rapídne stúpili. Základné umelecké školy sú zo zákona súčasťou základného školstva, na MŠM SR pracuje samostatné oddelenie umeleckého školstva, združujúce v kompletnej vertikále pohľad na umelecké školstvo od základnej po vysokoškolskú úroveň.

V súčasnosti prebieha reštrukturalizácia MŠM SR, ktorej výsledkom by – pri pochopení zo strany najvyšších zodpovedných – mohol byť vznik samostatnej sekcie umenia (popri sekciách vedy a techniky, športu a pod.).

a cieľov učiteľov hudby na Slovensku v celej šírke, čiže by bola nie záujmovou, ale profesionálnou organizáciou (v Rakúsku a Nemecku sa porovnateľná organizácia nazýva „Arbeitsgemeinschaft“, čiže hlási sa aj k odborovej funkcii). Že je takýto partner voči štátnej správe na Slovensku nevyhnutný, vyplýva nielen z vyššie spomenutého domáceho trendu, ale aj zo zaoštvania Slovenska voči integračným procesom v Európe, ktoré popri hospodárskej a kultúrnej oblasti zasahujú rovnako intenzívne aj oblasť školstva.

Pedagogickú sekciu Slovenskej hudobnej spoločnosti vedie od jej založenia doc. Juraj Hatrík.

Práca komisie nadviazala na činnosť Spoločnosti pre hudobnú výchovu a komisii pre HV, ktoré svojho času výrazne reprezentovali prof. V. Fedor a L. Leng.

Doc. J. Hatrík svoje odborné i praktické skúsenosti v práci s mládežou dokázal široko rozvinúť v pedagogickej sekcii. Utvorili sa komisie pre predškolskú hudobnú výchovu, HV na základných školách a základných umeleckých školách. Sporadicky sa stretávali i zástupcovia pedagogických fakúlt.

Do práce sa zapojili i poprední pedagógovia z vysokých škôl, PF, konzervatórií, ale aj jednotliví prakticky fundovaní pedagógovia, ktorí pomáhali rozvíjať odbornú i praktickú činnosť vo svojom okolí. Nemalú zásluhu na

SHS v spolupráci s festivalovým výborom iniciovala a bola spoluorganizátorom koncertu Pocta Komenskému, na ktorom premiérovo odznela i skladba J. Hatríka

Konferencia v Zlatovciach 1991

Ako priamy príspevok SHS a jej pedagogickej sekcie sa javí aktivizácia slovenskej hudobno-pedagogickej obce voči zahraničiu formou konferencií, sympózií, seminárov, na realizáciu ktorých výdatne finančne prispieva nielen MK SR, priamy nadriadený štátny orgán SHS, ale práve a predovšetkým MŠM SR.

Tieto zvýšené obrátky posunuli činnosť Pedagogickej sekcie z polohy „záujmovej“ do polohy iniciátora a garanta postavenia hudby v systéme nášho odborného i všeobecnovzdelávacieho školstva. Zatiaľ však k plnému nasadeniu a neodškriepiteľne expertskej autorite všeličo chýba. Členovia Pedagogickej sekcie sa zúčastňujú rozmanitých podujatí aj v zahraničí, kde je obec učiteľov hudby stavovskí i odborne pevne organizovaná a napojená na medzinárodnú sieť spolupráce. Aby naši učelia mali v takejto konstelácii šance pravidelne sa uplatňovať, získavať informácie, prípadne sami prezentovať svoje špičkové výsledky, musí na Slovensku vzniknúť samostatný právny subjekt, čosi ako „Asociácia učiteľov hudby Slovenska“, ktorý by bol oficiálnym partnerom pre zahraničie. K takémuto výsledku sa najschodnejšou javí cesta, ktorú ponúka „zviditeľnenie“ Pedagogickej sekcie SHS ako organizácie, ktorá môže zostať členom SHS, ale v nezávislom „konfederatívnom“ postavení voči druhej oblasti činnosti SHS – záujmovým združeniam. Tým by, samozrejme stúpili aj nároky a zodpovednosť. Takáto asociácia by voči predstaviteľom štátnej správy a moci musela vystupovať ako oficiálny obhajca a iniciátor postavenia, práv

rozvíjajú odbornej i praktickej činnosti mala spolupráca s Českou hudobnou spoločnosťou, s českými vysokými školami a PF, menovite s Dr. J. Bajerom, Dr. I. Poledňákom, doc. J. Fukačom, doc. M. Jůzlom, doc. J. Herdenom, doc. L. Zenklom, Dr. S. Tesákom a mnohými ďalšími.

Keď spomíname českých priateľov, treba nám spomenúť i našich pedagógov, ktorí sa výrazne pričínili o úspechy v oblasti hudobnej výchovy. Sú to pedagógovia VŠMU – prof. I. Parík, doc. J. Szelepcsényi, doc. P. Krbata, prof. I. Hrušovský, doc. J. Zsapka. Ďalej zástupcovia pedagogických fakúlt – doc. E. Michalová, Dr. E. Langsteinová, Dr. J. Raniš, Dr. J. Holická, doc. T. Lipták, Dr. I. Medňanská, Dr. F. Matúš, doc. Michl, doc. J. Vereš, doc. K. Szakallová. Predstavitelia konzervatórií – riaditeľ P. Čerman, K. Cenková, Dr. M. Lengyel, Š. Čurilla a pedagógovia. Riaditeľia ZŠ, ZUŠ a mnohí pedagógovia, ktorých počet je ťažko vymenovať.

Činnosť sa plánovala a usmerňovala na poradách jednotlivých komisii, uskutočňovala sa v teréne na seminároch jednorazových (1 deň), 2–3 dňových a týždenných. Na seminároch spolupracovali a prednášali nielen naši lektori, ale i odborníci z Čiech a zo zahraničia. Zo základných dlhodobých seminárov treba spomenúť husľový seminár pre pedagógov a žiakov základných umeleckých škôl. Zakladateľ kurzov J. Pazdera realizoval v tomto roku už VI. ročník seminára.

Zásluhou J. Zsapku sme organizovali v tomto roku V. ročník gitarového seminára. Prebiehal v rámci Dní gitarovej hudby v Bra-

tislave. Účastníci seminára mali možnosť zúčastniť sa koncertov významných domácich i zahraničných interpretov, ktorí sporadicky prednášali i na kurzoch.

P. Drlička bol odborným garantom seminárov hry na dychové nástroje pre pedagógov a žiakov ZUŠ. Seminára majú stále širšie pole pôsobnosti.

V rámci prehliadky mladých koncertných umelcov v Žiline krajín Hexagonály poriadala SHS dva semináre pre pedagógov a žiakov konzervatórií – husľový a pre dychové nástroje. Prednášali naši i zahraniční pedagógovia.

Významnú a zásluhnú prácu vykonáva koncertná umelkyňa doc. E. Fischerová, ktorá vedie slovenskú sekciu združenia pedagógov klavíra EPTA. Každoročne organizuje odborný klavírny seminár pre pedagógov ZUŠ a konzervatórií. Lektormi seminára sú poprední domáci i zahraniční pedagógovia. Na tohtoročnom týždennom seminári sa zúčastnilo vyše sto frekventantov.

Z podnetu a za pomoci SHS organizujú pedagogické fakulty v Banskej Bystrici a Prešove viacdňové semináre pre pedagógov hudobnej výchovy. Okrem našich pedagógov sa ich zúčastňujú pedagógovia z Čiech i zo zahraničia.

V roku 1990, keď sa na Slovensku utvorilo viac agentúr, Slovkoncert sa vzdal odbornej programovej činnosti vo výchovných koncertoch. Úlohu prevzala SHS. Vytvorila osobitnú komisiu, ktorá sleduje dianie v tejto oblasti a uvažuje o nových námetoch. Pomocou členov komisie a ďalších expertov sledovala SHS úroveň a ohlas na existujúce výchovné koncerty, zadávala nové témy na spracovanie. Informáciu o najúspešnejších výchov-

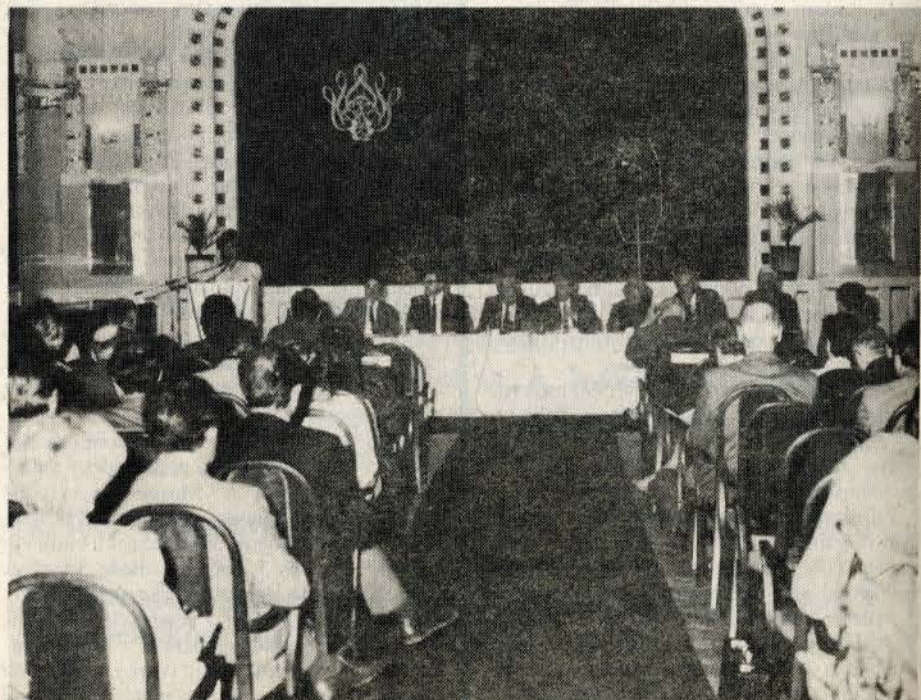
ných koncertoch vydala SHS vo forme stručného bulletinu.

V spolupráci s Ústredným ústavom pre vzdelávanie učiteľov v Bratislave organizovala SHS ročný kurz pre pedagógov a zástupcov školských správ na tému „Učiteľ hudobnej výchovy a výchovný koncert“. Zúčastnilo sa ho vyše 60 frekventantov. Mali možnosť dozvedieť sa informácie z viacerých žánrov umenia a zúčastniť sa ukážkových výchovných koncertov.

Pre nasledujúce obdobie uvažuje SHS o výberovom ročnom kurze pre moderátorov výchovných koncertov.

Osobitne treba spomenúť organizovanie konferencií. V návaznosti na tradíciu nitrianskych konferencií o hudobnej výchove organizovala SHS odborne náročnejšiu konferenciu v Dolnej Krupej v r. 1990 na tému Zdroje a rozvoj detskej hudobnej kreativity a v r. 1991 konferenciu na tému Integrované možnosti hudby a umelecká výchova detí a mládeže v Detskom mestečku Trenčín-Zlatovce. Konferencií sa zúčastnili domáci i zahraniční odborníci z Nemecka, Rakúska, Poľska, Maďarska a Ukrajiny. Z druhej konferencie bol vydaný stručný zborník. Za výraznej pomoci Ministerstva školstva, mládeže a športu SR sa v máji t. r. uskutočnila medzinárodná konferencia Systémy umeleckého školstva. Hlavným odborným garantom konferencie bol doc. J. Szelepcsényi.

Oblasť hudobnej výchovy venovala Slovenská hudobná spoločnosť veľkú pozornosť, ako možno konštatovať i z tohto stručného prehľadu činnosti a chce jej i v budúcnosti pomáhať dostať sa na popredné miesto vo výchove a vzdelávaní.

Z ustanovujúcej konferencie SHS

SPRÁVA

o činnosti ÚKRRK pri SHS v uplynulom funkčnom období

ÚKRRK pri SHS v súlade so stanovami SHS pomáhala ÚV SHS v jeho úsilí o riešenie odborných otázok a problémov v oblasti hudby, kultúry a umenia, bola nápomocná pri prehľbovaní tvorivého odkazu veľkých osobností slovenskej i svetovej hudobnej kultúry.

Našou kontrolnou činnosťou sme prispievali k dôslednému plneniu uznesení a záverov Celoslovenskej konferencie SHS konanej dňa 20. 10. 1987 ako i jednotlivých zasadnutí Predsedníctva ÚV SHS.

Okrem toho ÚKRRK pravidelne 1/2-ročne podávala správu ÚVV o výsledkoch všetkých kontrol a doporučovala k zisteným nedostatkom opatrenia.

Hlavným cieľom pravidelnej kontrolnej činnosti orgánov a združení v SHS, bolo cieľavedomé predchádzanie negatívnym javom v práci, hľadanie príčin a ich riešenie, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť činnosť SHS, alebo by mohli viesť k celospoločenským škodám.

ÚKRRK pri SHS pracovala v uplynulom funkčnom období v tomto zložení:

Milan Zelenay, býv. Zs. kraj + Bratislava,

Vilma Krauspeová - Vs. kraj

Elena Boďová - Ss. kraj

Rudolf Veselovský - Ss. kraj

Miloslav Kořínek - Bratislava

Komplexná revízia našou komisiou bola vykonaná ku dňu 30. 6. 1992.

Činnosť ÚKRRK SHS bola orientovaná na nasledovné oblasti a činnosti SHS:

1. Dôsledné dodržiavanie prijatých stanov SHS.

a) Uznesenie z Celoslovenskej konferencie konanej dňa 20. 10. 1987 v Bratislave boli rozpracované na podmienky jednotlivých krajov a to najmä v oblasti starostlivosti o všestranný rozvoj členskej základne, zlepšenie stavu hudobnej a estetickéj výchovy, vzájomnej prepojenosti medzi pedagogickou komisiou SHS a bývalými OPS a terajšími metodickými centrami, v orientácii programu rozhlasu a televízie na hodnotnú hudobnú kultúru.

b) Záväzná právne normy a príslušné smernice sa v praxi dôsledne neuplatňovali. Zverené finančné prostriedky sa účelne využívali. K neopodstatnenému vydávaniu finančných prostriedkov nedošlo.

c) Úlohy prijaté ÚV SHS a P - ÚV SHS sa plnili priebežne, boli konkretizované a terminované. Zo zasadnutí P - SHS boli spracované zápisy, ktoré boli zasielané všetkým členom P - SHS.

2. Stav a úroveň členskej základne SHS.

Evidencia členskej základne je strojovo spracovaná a k 31. 6. 1992 predstavuje 1 799 individuálnych členov a 6 351 kolektívnych členov.

Už samotné čísla hovoria o širokom zábere a rôznorodosti záujmov v jednotlivých činnostiach.

SHS zastrešuje nasledovné združenia: Združenie M. Sch. Trnavského, Fr. Liszt, J. L. Bellu, M. Moyzesa, Zdr. EPTA učiteľov klavíra, Zdr. pre zborový spev, Zdr. pre starú hudbu, Hudobnú mládež Slovenska, pedagogickú sekciu, cirkevný hud. spolok.

Ďalej sem patrí ako kolektívny člen Slovenská jazz. spoločnosť, ESTA - pedag. sláč. nástrojov, kol. člen dychov. hudieb.

RK nezistila žiadne vylúčenie členov.

3. Hospodárenie so zverenými finančnými prostriedkami.

V rokoch 1988-89 bolo hospodárenie SHS uskutočňované cez účet ZSSKU a od roku 1990 formou dotácií priamo na vlastný účet SHS. Hudobná mládež bola naďalej dotovaná Slovenskou filharmóniou v Bratislave.

V roku 1990 obhospodarovala SHS nasledovné finančné prostriedky.

Príspevok MK SR vo výške

435 000,- Kčs

Príspevok MŠaTV SR vo výške

250 000,- Kčs pre HM

Príspevok MŠaTV SR vo výške

200 000,- Kčs odd. mládeže

Pre rok 1991 boli na zabezpečenie činnosti a prevádzky SHS vyčlenené nasledovné finančné prostriedky:

Príspevok MK SR vo výške

559 000,- Kčs

Príspevok MŠaTV vo výške

198 000,- Kčs

Príspevok MŠaTV vo výške

68 000,- Kčs odbor mládeže

Členský príspevok

27 000,- Kčs

Spolu:

883 000,- Kčs.

Výdavky:

Hudobná mládež 39 849,40 Kčs

Semináre 33 184,15 Kčs

Akcie pedagogic. sekcie 28 680,04 Kčs

Združenia a komisie SHS 68 981,41 Kčs

Režijné a mzdové náklady pre 4 prac. 379 394,85 Kčs

Výdavky spolu: 550 089,85 Kčs

Nevyčerpaný príspevok vrátený MK SR

8 910,15 Kčs

K 31. 12. 1991 bola vykonaná fyzická inventúra majetku SHS, ktorá k uvedenému dňu predstavuje hodnotu:

Základné prostriedky 323 915,- Kčs

Predmety post. spot. 133 028,20 Kčs

Všetky predmety sú opatrené inventárnymi štítkami a evidované v inventárnej knihe.

V uplynulom funkčnom období došlo na sekretariáte k násilnému vlámaniu a odcudzeniu pokladničnej hotovosti, stravných lístkov neznámym páchatelom.

Krádež bola včas ohlásená a privolaným pracovníkom kriminálneho oddelenia policajného zboru spísaný záznam.

Ku dnešnému dňu nebol zistený páchatel vlámania.

V prvom polroku 1992 boli poskytnuté na činnosť SHS nasledovné finančné prostriedky:

Príspevok MK SR vo výške 241 000,- Kčs

Príspevok MŠaTV SR vo výške 200 000,- Kčs

Príjmy spolu:

Výdavky:

Hudobná mládež 58 039,20 Kčs

Pedagogická sekcia 17 475,10 Kčs

Komisie a združenia SHS 66 737,00 Kčs

Iné podujatia 16 002,50 Kčs

Režijné náklady 125 208,20 Kčs

Nevyčerpaný príspevok k 31. 7. 1992 9 097,20 vrátený MK SR.

Príspevky poskytované MŠaTV SR boli zúčtované na finančnom oddelení MŠaTV SR.

ÚRK konštatuje, že všetky doklady sú riadne účtovne podchytенé, štvrťročne predkladané na schválenie MK SR podľa jednotlivých položiek vrátane dôvodovej správy.

Finančné prostriedky, ktoré SHS obhospodaruje sa možno javia ako vysoké. Ak však zvážime množstvo akcií, stovky priamych účastníkov, tak musíme konštatovať, že práca a činnosť SHS bola maximálne efektívna, s týmto malým počtom pracovníkov sekretariátu a časťou nadšencov ÚV SHS, ktorí boli nápomocní.

Záverom mi dovoľte poďakovať členom ÚV SHS, P - SHS a členom ÚKRRK za prácu v uplynulom funkčnom období, a všetkým, ktorí sa na dosiahnutých výsledkoch podieľali. Novozvoleným členom želim pevné zdravie, veľa osobných a pracovných úspechov.

STANOVY

Slovenskej hudobnej spoločnosti

I. časť

Úvodné ustanovenia

1. Slovenská hudobná spoločnosť (ďalej len „SHS“) je dobrovoľné nezávislé združenie občanov pôsobiacich v oblasti hudby - najmä hudobnej výchovy, vzdelávania, osvetu, muzikológie, interpretácie.

2. Sídlo SHS je Bratislava.

3. SHS je právnickou osobou v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

II. časť

Poslanie SHS

1. Poslaním SHS je najmä:

- propagovať význam hudby v živote národa,
- obohacovať a zvyšovať úroveň hudobného života v SR,
- rozvíjať záujmy verejnosti, najmä detí a mládeže o hodnotnú hudbu všetkých foriem, žánrov a štýlov,
- vytvárať podmienky pre rozvíjanie hudobných záujmov a rozvíjanie záujmovej aktivity detí a mládeže,
- poskytovanie metodicko-org. pomoci zriaďovateľom hudobných klubov, najmä klubom hudob. mládeže,
- propagovať slovenskú hudobnú kultúru a sprístupňovať jej hodnoty širokej verejnosti doma i v zahraničí.

2. Poslanie SHS realizuje rôznymi formami, ako sú konferencie, semináre, kurzy, koncerty, festivaly, besedy, edície a pod.

3. SHS spolupracuje s príbuznými in-

štitúciami a organizáciami doma i v zahraničí.

III. časť

Členstvo

1. Členstvo v SHS je dobrovoľné, môže byť individuálne alebo kolektívne.

2. Individuálne členstvo je aktívne, čestné a prispievajúce. Práva a povinnosti aktívneho člena spočívajú v tom, že po podaní prihlášky sa zúčastňuje činnosti SHS a jej zložiek, má aktívne i pasívne volebné právo vo vzťahu k zložkám SHS a vo verejne oznámených programoch SHS využíva výhody členstva. Je povinný platiť členský príspevok 40 Kčs a rešpektovať kolektívne rozhodnutia orgánov SHS.

3. Čestného člena navrhuje Predsedníctvo SHS.

4. Čestné členstvo, ktoré je formou ocenenia zásluh o SHS navrhuje Predstavenstvo SHS a rozhoduje o ňom Rada SHS.

5. Práva prispievajúcich členov možno určiť individuálnymi dohodami.

6. Kolektívne členstvo vzniká na základe prihlášky, ktorú schvaľuje Rada SHS. Kolektívnym členom sa môžu stať organizácie a inštitúcie, činnosť ktorých je v súlade s poslaním SHS. SHS môže kolektívnym členom poskytnúť niektoré služby za poplatok. Členský príspevok kolektívnych členov je dobrovoľný.

IV. časť

Štruktúra SHS

SHS tvoria členovia, ktorí sa združujú v špeciálnych útvaroch (ďalej len „zlož-

ky“), volené orgány zložiek, orgány SHS a sekretariát.

V. časť

Zložky SHS

Zložky (sekcie, záujmové združenia, spolky) sa vytvárajú na základe profesionálneho záujmu - spôsob voľby vlastných orgánov upravujú ich rokovacie poriadky. Zložky môžu nadobudnúť právnu subjektivitu; o vzťahoch s SHS sa dohodnú osobitnou zmluvou. Zložky sú navzájom rovnoprávne. Hospodária z pridelených prostriedkov predstavenstvom, pričom môžu získavať i ďalšie dotácie (sponzori).

VI. časť

Orgány SHS

1. Orgánmi SHS sú Snem SHS, Rada SHS a Predstavenstvo SHS.

2. Snem je najvyšším orgánom SHS. Snem zvoláva Rada SHS vždy po 3. - 5. rokoch. Mimoriadny snem môže byť zvolaný i za kratšiu dobu. Snem tvoria zástupcovia zložiek podľa počtu ich členov.

3. Do pôsobnosti snemu patrí najmä:

- rozhodovanie o hlavných smeroch činnosti SHS
- prijímanie stanov, ich zmien a doplnkov
- otázky hospodárenia
- voľba Rady SHS
- potvrdzuje zloženie Predstavenstva

Činnosť SHS medzi zasadaniami Snemu riadi Rada a Predstavenstvo SHS.

4. Predstavenstvo tvorí predseda, traja podpredsedovia a ďalší členovia.

Predstavenstvo

- koordinuje činnosť zložiek
- zastupuje SHS navonok
- riadi a koordinuje činnosť sekretariátu.

5. Rada SHS rozhoduje o zásadných organizačných a hospodárskych záležitostiach SHS a volí zo svojho streda Predstavenstvo.

VII. časť

Odbočky SHS

1. V záujme účinného zabezpečenia poslania SHS zriaďuje Rada SHS odbočky s okresnou a krajskou pôsobnosťou, ktoré sa zúčastňujú na riešení otázok hudobného života v jednotlivých regiónoch Slovenska.

2. Odbočky nemajú právnu subjektivitu.

VIII. časť

Hospodárenie SHS

1. Prostriedky na svoju činnosť získava SHS:

- a) z členských príspevkov (výšku určí Snem)
- b) z príjmov z vlastnej činnosti
- c) z výnosov majetku, darov, dedičstva
- d) z dotácií, subvencií, darov, dedičstva

2. Hospodárenie sleduje snem a predstavenstvo, informuje o ňom hospodár-kontrolór.

IX. časť

Zánik SHS

SHS zaniká uznesením členov Snemu 2/3 väčšinou prítomných. Likvidačný proces uskutoční likvidátor určený podľa platných právnych predpisov.

UZNESENIE

I. celoslovenskej konferencie Slovenskej hudobnej spoločnosti

1. Účastníci konferencie prijímajú nové stanovy Slovenskej hudobnej spoločnosti s pripomienkami, ktoré odzneli v diskusii.
2. Účastníci konferencie prijali text Otvoreného listu ministrom školstva a vedy, v ktorom vyjadrujú stanovisko k zrušeniu Oddelenia umeleckého školstva MŠV SR a poverujú sekretariát SHS odoslať list ministrom školstva a vedy, ministrom kultúry a redakciám denníkov.
3. Účastníci konferencie prijímajú návrh na autonomizáciu Pedagogickej sekcie v súlade s novoprijatými stanovami SHS a jej transformáciu na Asociáciu učiteľov hudby Slovenska s právnou subjektivitou.
4. Účastníci konferencie prijímajú návrh na zmenu výšky členského príspevku na 40 Kčs ročne pre individuálnych členov. Výška členského príspevku kolektívnych členov je dobrovoľná.
5. Účastníci konferencie ukladajú novozvolenému Predstavenstvu Rady SHS hľadať nové spôsoby a formy získavania finančných prostriedkov pre činnosť SHS.
6. Účastníci konferencie poverujú novozvolené Predstavenstvo Rady SHS zabezpečiť informovanie všetkých členov SHS o priebehu a výsledkoch I. konferencie Slovenskej hudobnej spoločnosti.
7. Konferencia vyslovuje poďakovanie členom odstupujúceho Ústredného výboru za doterajšiu prácu v SHS.

SLOVENSKÁ HUDOBNÁ SPOLOČNOSŤ

- prebúča a rozvíja záujmy o hodnotnú hudbu všetkých foriem, žánrov a štýlov,
- prehlbuje hudobnú vzdelanosť,
- obohacuje a trvale zvyšuje úroveň hudobného života na Slovensku,
- stará sa o tvorivý odkaz veľkých osobností slovenskej a svetovej hudobnej kultúry,
- rozvíja hudobné záujmy svojich členov, propaguje slovenskú hudobnú kultúru,

Organizuje konferencie, semináre, hudobné besedy, pracovné stretnutia.

Usporiadáva hudobné súťaže, koncerty, klubové programy.

Vydáva propagačné, informačné a odborné materiály.

Spolupracuje s inými organizáciami, inštitúciami a záujmovými združeniami.

Poskytuje odbornú metodickú pomoc a l.

Čo pripravuje SHS v roku 1993?

- Seminár husľovej hry
- Seminár gitarovej hry
- Stretnutie Hudobnej mládeže
- Stretnutie vedúcich klubov Hudobnej mládeže
- Sústreďenie Orchestra Hudobnej mládeže
- Spoluorganizovanie Spevackej súťaže M. Schneidra-Trnavského
- Medzinárodný seminár na tému Problematika dychovej hry v rámci Festivalu mladých umelcov v Žiline
- Hudobno-pedagogické kolokvia
- Cyklus prednášok odborníkov zo zahraničia na aktuálne témy
- Podujatia záujmových združení SHS
- rôzne podujatia.

Tešíme sa na vašu aktívnu činnosť v radoch členov Slovenskej hudobnej spoločnosti.

Staňte sa členmi Slovenskej hudobnej spoločnosti.

Podrobné informácie získate na adrese:

Slovenská hudobná spoločnosť, Šafárikovo nám. 4, 811 02 Bratislava
Tel. 509 17; fax: 532 25

Hudobný život

Dvojtyždenník pravidelne informuje o hudobnom dianí na Slovensku, v Čechách a v zahraničí

Na stránkach Hudobného života nájdete:

● recenzie, správy, glosy, poznámky o koncertoch, operných a ope-
retných predstaveniach a ostatných hudobných podujatiach ● re-
cenzie gramofónových platní a hudobných publikácií a rozhovory so
skladateľmi, interpretmi a ďalšími významnými predstaviteľmi na-
šej hudobnej kultúry ● články venované popredným zahraničným
osobnostiam z oblasti hudby ● reportáže zo zahraničia ● informá-

cie a recenzie o významných hudobných festivaloch a prehliadkach.

HUDOBNÝ ŽIVOT si možno objednať priamo u poštového doru-
čovateľa alebo vo Vydavateľstve OBZOR, odbytové oddelenie časopi-
sov, Špitálska ul. 35, 815 85 Bratislava, alebo priamo v redakcii Hu-
dobný život, 815 85 Bratislava. Cena jedného výtlačku Kčs 3,50, ročné
predplatné Kčs 84,-.

Vážení čitatelia a spolupracovníci,

iste ste svedkami súčasného pohybu v ob-
lasti vydávania kníh a časopisov, ako aj
rôznych ekonomických tlakov a koncep-
cií na ich vydávanie. Jedným zo základ-
ných nedostatkov kultúrnych časopisov
je ich distribúcia cestou PNS a ich novi-
nových stánkov. Preto Vám, vážení čitate-
lia, odporúčame zabezpečiť si formou
trvalého abonentného odberu pravidelné
dodávanie časopisu domov alebo na Vaše
pracoviská. Takto dostanete náš časopis
pravidelne a včas a svojím pravidelným
odberom prispějete aj k stabilite pri jeho
rozširovaní.

Staňte sa pravidelným predplatiteľom
HUDOBNÉHO ŽIVOTA. Stačí vyplniť
objednávku a zaslať ju na uvedenú adre-
su.

Redakcia

Evidenčné číslo predplatiteľa
platiteľa sústredeného inkasa

--	--	--	--	--	--	--	--

Objednávka tlače v predplatnom

Časopis	Výtl.	Dátum	Kat. číslo				
HUDOBNÝ ŽIVOT			4	2	1	5	6

Meno a priezvisko

ulica

číslo posch. číslo bytu

PSČ

pošta

Dátum podpis

REDAKCIA
HUDOBNÝ
ŽIVOT

Gorkého 13
815 85 Bratislava